

Liet izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—, 3 meseca L. 22.—, 6 mesecev L. 38.—, celo leto L. 75.—, v inozemstvo mesečno L. 6.50 več.—! — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 k. — Oglasi za trgovske in obrtne oglase L. 1.—, za osmrtnice, zahvale, ... — Oglasi denarnih zavodov L. 2.—, ... — Oglasi na prvi strani L. 2.—

Obleka dela človeka?

O obleki, posebej o modri, se je že mnogo pisalo in razpravljalo. Tu seveda navadno ne mislimo moške obleke in mode, ampak ženske, dasi bi se dalo tudi o moški modri katero ziniti. Le da je med moškimi razmeroma malo takih, ki bi posnemali pretirano modo. Zato bomo tudi to pot govorili o ženski obleki in modi, ne sicer o razkošju ženskih svilenih oblek na deželi, ampak bomo pogledali to vprašanje z nekaterih drugih strani.

Ni dolgo od tega, ko sem neke bral, da je človek po svoji naravi sramežljiv in radi tega zakriva svojo goloto. Hudo bi se zamerilo nekaterim, če bi trmasto ugovarjal na ta stavek. Kljub temu se ne morem docela vzdržati, da ne bi dejal, da to ne stoni popolnoma na resnici. Obleka ni nastala toliko radi sramežljivosti, ampak da so se ljudje obvarovali mraza. Divjaki niso nagi radi svoje nesramnosti, ampak radi tega, ker obleke radi vročine niso potrebovali. Ker pa smo že oblečeni in smo obleke navajeni, se seveda gotote stramujemo. Saj se moški celo stramujemo iti brez jopiča na ulico, brez kravate pa tudi, dasi radi tega še nisimo goli.

Bog vari, da bi s temi besedami hotel zagevarjati nagoto, kratka krila, izrezane bluze in podobno. Hotel sem samo povedati dejstvo, kakor tudi poudariti, da obleka ne more biti merilo naše čistosti. Če smo notranje pokvarjeni, bo obleka od ušes do gležnjev kaj malo pomagala. Če pa notranje nismo pokvarjeni, tudi naše ženske ne bo potreba posebej opozarjati, kako naj se kulturno oblečejo, da koga drugega ne bo sram radi njih, če že one tega čuta več nimajo.

Res je, da danes ne moremo več stati na stališču, da mora biti obleka tako dolga, kot so jo nosile naše stare mamice, da so pometale z njo prah po cestah. Tudi se časi potratno nabranih kril ne bodo več povrnili, ne časi predolgih in zgubanih rokavov in ovratnikov, ki so bili zapeti pod brado in ušesi, da so jih morale vsite kočnice držati kvišku. Ze gospodarsko stanje tega ne dopušča. Koliko več blaga je bilo potrebno za eno obleko! Sicer tudi danes ne moremo odobravati, če ženske kupujejo preveliko blago samo, da so večkrat nove in opravljene po mudi. V tem oziru bi je lahko posnemale naše stare mamice, ki so kupovale trpežno blago, da so ga lahko nosile en čas čez k mašo, čez nekaj časa pa čez vse dni.

Kar se ostalega tiče, je najbolje hoditi srednje pot. Ne kot so hodile oblečene naše prababice, a se tudi ne smemo preveč približati afriškimi rodovom, zakaj pri nas kljub vročini še vedno ni tako vroče, da bi bilo to upravičeno. Ne samo radi gole spodnosti in sramežljivosti, tudi s stališča lepote. Naša dekleta lahko verjamejo, da je človek lepši in vabljivejši, če svojo nagoto nekoliko skriva. Posebno tudi radi tega, ker merijo človeško čednost po dolgih rokavih in krilu. Tebi, dekle, pač ne bo eno in isto, kako te sodijo. Ni lepo, če je krilo tako kratko, da se vidi noga preveč nad debelino meč, nikari pa, da bi segalo jedva do kolen. Če bi ženske vedele, kako grdo, ali učeno izraženo, neestetično je to videti, bi se nikoli tako ne oblekle. Isto velja tudi za preveč izrezane bluze in rokave. Baš tako niso lepe preveč našemurjene obleke bodisi glede kroja ali glede barv. Preprostost je v tem oziru najpripodobljivejša, za zdravi okus najmodernejša.

Pri oblekah moramo paziti ne samo na to, da so lepe, da vplivajo na nas estetično, noša mora biti tudi zdrava. Novomodne ženske obleke, ki gledajo na to, da je kolikor mogoče malo na telesu, niso zdrave. Kolikokrat pravijo ženske: «Kako morete vi moški nositi toliko na sebi!» Res je, da smo moški v poletnih dneh preveč oblečeni, a pride dež, veter popiha, ženska pa se strese v svoji goloti in reče: «Vam moškimi je lahko, ker imate kožuho na sebi!» Tisti

stresljaji mrza so po navadi maščevalci neumne ženske mode, ki si po zimi navadno ne zavaruje niti vratu niti nog. Pridejo prehladi, kašelj, jetika in prezgodnja smrt. Kdo je kriv? Na modo se po navadi nihče še spomni ne.

Vsemu temu je lahko odgovor na način, da ne bo žaljena sramežljivost, da bo obleka služila našemu zdravju in da zadostimo svojem lastnemu lepoučutju in ugajamo tudi drugim. Stremljenje ugajati drugim je posebno pri ženskah popolnoma naravno in ni vselej sad nečimernosti ali napuha. Temu stremljenju lahko zadostimo na način, da ne bo prizadeta ne ena ne druga stran. Le zdrava obleka, ki v zadostni meri pokrije človeško telo in je po svoji trpežnosti in preprostosti nevsiljiva, je lahko tudi lepa in ugaja tudi drugim.

Pomnimo, da obleka ne naredi človeka. Važno je sicer, da je človek stanu primerno in čedno napravljen, a pozabiti ne smemo, da je prava človekova vrednost le v njegovi notranjosti. Vrednoto daje človeku duša, obleka je samo okrasek. Lepo napravljen je lahko vsak tepec, nekaj znati, biti vti človek, to je pa nekaj več kot gzdava obleka. To je bilo treba povedati, ker nekateri ljudje preveč držijo na trbli rek: «Obleka naredi človeka». Naredi ga le na videz. Ženske pa se preveč ozirajo na modne kaprice, ki so plod inozemskih sitedev in tepecv in pogosto žalijo lepoučutje, a zahtevajo — razpisnosti. Modnega jarma bi se ženske morale osvoboditi. O dekletu, ki je napravljena lepo, a preprosto in spodobno, bo vsak fant vedel, da bo dobra in skrbna gospodinja. Našemurjene pustne šeme pa uživajo le hipen uspeh; kadar gre za to, da naj si jo ta ali oni izbere za življenjsko družico, je navadno nihče ne pogleda. —fb—

Voščila načelnika vlade

Nj. Vel. kraljici Heleni
RIM, 20. Povodom godu Nj. Vel. kraljice je načelnik vlade poslal vladarici naslednje brzojavko: «Nj. Vel. kraljici. S. Anna di Valdieri. — Srečen sem, da smem povodom današnjega godu V. Vel. izraziti najbolj pristrčna in udana voščila z moje strani, s strani fašistovske vlade in celokupne nacije. Mussolini».

Njeno Veličanstvo je blagovolilo tako-le odgovoriti: «Nj. eks. vitezu Benitu Mussoliniju, načelniku vlade. — Sem pristrčno sprejela vašo prijazno brzojavko. Želim, da dosepejo izrazi moje tople zahvale vam osebno, vašim častitim vladnim kolegom in celokupni naciji.» Načelnik vlade je kot vojni minister izrazil Njenemu Veličanstvu voščila tudi v imenu vseh oboroženih sil države. Tudi za ta voščila se je kraljica brzojavno zahvalila.

Kraljev odgovor

na brzojavko načelnika vlade
RIM, 18. Na brzojavko, ki mu jo je poslal načelnik vlade on. Mussolini po pomorskih vežbah, je Nj. Vel. kralj tako-le odgovoril:

«Nj. eks. vitezu Benitu Mussoliniju, načelniku vlade in mornariškemu ministru, Rim. Zahvaljujem se Vam za brzojavko, ki sem jo sprejel z velikim zadoščenjem. Na vojno mornarico, ki je znala tako častno nuditi skrbni pozornosti V. eks. svojo izpolnitev, zamore gledati domovina z zaupanjem in ponosom. Mornarica nosi v srcu sleherni junaštvo, ki je vedno, v preteklosti in sedanjosti, oventčala njene simove s slavo. Naklonjeni bratranec Viktor Emanuel».

Proslava madžarskega državnega praznika v Milanu

MILAN, 20. Povodom praznika sv. Stefana, madžarskega državnega patrona, se je v tukajšnji cerkvi sv. Jožefa vršila cerkvena slovesnost. Madžarski generalni konzul Totzel je nato priredil v filološkem krožku sprejem. V svojem govoru je tolmačil hvaležnost Madžarske napram italijanski vladi in poveljeval prijateljske vezi med obema državama.

Bazichovanja Italijanskih hidroplanov ob severni obali Severo-vzhodne svalbardske zemlje

RIM, 20. Agencija «Stefani» poroča uradno: Ladjia «Città di Milano» naznanja potom brezličnega brzjava, da sta hidroplana «M. 18» včeraj, dne 19. avgusta popoldne odletela od «Braganza», ki je zasedrana v bližini Martensovega otoka, ter sta večkrat z nizkega pregledala skupino Sedmerih otokov do Little Table-a. Piloti Penzo in Crosio popolnoma izključujeta, da bi se nahajali ljudje v coni, ki sta jo raziskala. «Braganza» je zopet vkrcala oba hidroplana ter odpulpa nato proti vzhodu, da nadaljuje svoja meteorična raziskovanja. V preteklih dneh so bile obiskane kočve, v katerih se nahajajo živila, da se ugotovi njihovo stanje.

Po izročitvi protestne note v Beogradu Jugoslovenska vlada odredila preiskavo

Vsebinska Italijanske protestne note

ki je bila izročena v Beogradu
RIM, 20. O izročitvi italijanske protestne note beograjski vladi radi protitalijanskih demonstracij v nekaterih dalmatinskih mestih, objavila agencija «Stefani» naslednje poročilo iz Beograda:

Radi obžalovanja vrednih dogodkov, ki so se odigrali dne 16. t. m. v Šibeniku, kjer je pristaška sodrga s kamenjem napadla dva italijanska parnika, do čim policije in oblasti ni hotelo biti zraven, je kr. italijanski poslanštvo predložilo včeraj (18. t. m.) popoldne ministru za zunanje zadeve energičen protest, zahtevajoč strogo preiskavo, kaznovanje krivcev, ukrepe proti oblastvom, ki so se pasivno zadržala, ter poravnavo škod.

V noti se nadalje opozarja zunanje ministru na nepremišljeno pisanje enega dela srbohrvatskega tiska, ki še vedno opisuje ratifikacijo nettunskih konvencij kot pogubosno za politični razvoj kraljevine SHS.

Sestanek dr. Marinkovića z dr. Šumenkovičem

Francoski in angleški poslanik sta se povrnila v Beograd

BEOGRAD, 20. Zaradi protestne note, ki jo je poslala italijanska vlada jugoslovenski vladi zavoljo demonstracij v Splitu in Šibeniku, sta imela v Zlatiboru konferenco zunanji minister dr. Marinković in njegov namestnik dr. Šumenković, ki se je potem vrnil v Beograd. Danes popoldne ga je posetil odpravnik poslov italijanskega poslanštva Camatti.

Kod doznavamo iz vladnih krogov, je vlada odredila preiskavo v svrhu ugotovitve, v koliko so točne navedbe note ter obstoječe poročilo, da italijanski konzul v Splitu ni bil ranjen niti žaljen, marveč da ga je ščitil pred demonstranti neki agent, ki je pri tem zadobil lahke poškodbe. V slučaju pa, da se izkažejo navedbe italijanske note kod točne, bo dano italijanski vladi primerno zadoščenje.

V zvezi z zunanje-političnimi dogodki je beležiti, da sta se vrnila v Beograd francoski poslanik Dard in angleški poslanik Cunard. Slednji je posetil namestnika zunanjega ministva dr. Šumenkovića.

Jugoslovenski zun. minister se bo povrnil v nedeljo v Beograd

BEOGRAD, 20. Zunanji minister dr. Marinković se bo vrnil iz Zlatibora v Beograd prihodnje nedelje 26. t. m. Po svojem povratku v Beograd bo zunanji minister dr. Marinković izvršil poslednje priprave za udeležbo zastopnikov jugoslovenske države na jesenskem zasedanju Družbe narodov. Pred njegovim odhodom v Zenevo ga bo sprejel kralj.

Kralj Aleksander operiran

BEOGRAD, 20. Načelnik vlade dr. Korošec se bo jutri dopoldne sestel z Veljo Vukičevićem. Razpravljala bosta o političnem položaju. Po konferenci bo dr. Korošec odpoval na Bleč, da poroča kralju. Na Ble-

Člani Italijanske delegacije za prihodnje zborovanje Družbe narodov

RIM, 20. Načelnik vlade je imenoval člane Italijanske delegacije za prihodnje redno zborovanje Družbe narodov, ki se bo pričelo v Zenevi dne 3. septembra t. l. Delegacija je sestavljena kakor sledi: Prvi delegat: Nj. eks. prof. Viktor Scialoja. Delegati: sen. prof. Lotio Bonin Longare, kr. poslanik, ter on. Fulvij Suvich. Dodeljeni delegati: senatorja gen. Albert De Marinis in prof. Anton Cippico, poslanici: on. Cavazzoni, Sardi, Tumei, Alfieri, Amicucci, Belloni, Polverelli, Rossoni, comm. Avgust Rosso, polnomočni minister, gr. uff. Bilotti, kasacijski svetnik, poveljnik don Fabricij Ruspoli, ladijski kapetan, prof. Manfredi Gravin, in prof. Josip Gallabresi. Glavni tajnik delegacije bo legacijski svetnik prof. Vinci.

Po izročitvi protestne note v Beogradu Jugoslovenska vlada odredila preiskavo

Vsebinska Italijanske protestne note
ki je bila izročena v Beogradu

Radi obžalovanja vrednih dogodkov, ki so se odigrali dne 16. t. m. v Šibeniku, kjer je pristaška sodrga s kamenjem napadla dva italijanska parnika, do čim policije in oblasti ni hotelo biti zraven, je kr. italijanski poslanštvo predložilo včeraj (18. t. m.) popoldne ministru za zunanje zadeve energičen protest, zahtevajoč strogo preiskavo, kaznovanje krivcev, ukrepe proti oblastvom, ki so se pasivno zadržala, ter poravnavo škod.

Use prefekte kraljevine

bo on. Mussolini klical na raport

RIM, 20. Počenši s 1. septembra bo načelnik vlade in notranji minister začel klicati na raport vse prefekte kraljevine.

Najprej bodo pozvani v Rim prefekti vseh treh Benečij.

Podelitev bojne zastave križarki «Trento»

LIVORNO, 20. Ob navzočnosti ministra on. Ciana, državnih podtajnikov adm. Siriannija in on. Rosbicha ter mnogih drugih zastopnikov oblasti se je včeraj izvršila svečana podelitev bojne zastave križarki «Trento». Zastavo je blagoslovil tukajšnji škof mons. Piccioni, ki je v svojem govoru želel zmagovitost lepi ladiji in italijanski vojni mornarici. Poveljniku križarke je bilo izročeno še več drugih darov, nakaž je celokupna posadka na svečan način položila predpisano prisego.

Določevanje cen kruhu

Okrožnica ministrstva za nacionalno gospodarstvo

RIM, 20. Radi različnega postopanja občinskih oblastev pri določevanju cen kruhu, postopanja, proti kateremu so se že večkrat slišale pritožbe, je ministru za nacionalno gospodarstvo, po zasljanju mnenja ministrstev za notranje zadeve in za korporacije ter prizadetih strokovnih organizacij, sklenilo, določiti čim bolj enotne smernice in pravila za določevanje cen tej najvažnejši življenjski potrebščini.

Navodila, vsebovana v okrožnici, ki je bila razposlana vsem prefektom kraljevine, predpisujejo, da se bo morala cena kruha določevati na podlagi naslednjih elementov: 1) cena moke; 2) produkcijski stroški; 3) količina kruha, ki se dobi na vsak stot moke.

Dočim ugotavljajo ceno moke pokrajinske živilske komisije, so morali ostala dva elementa valutirati do sedaj samo potaštati. Odslej pa bodo potaštatom pri tem pomagale posebne občinske tehnične komisije. Komisijam bodo predsedovali potaštati, tvorili pa jih bodo zastopniki pekarjev, trgovcev in industrijev, določeni od zadevnih krajevskih sindikalnih organizacij.

Velika Venizelosova zmaga pri nedeljskih volitvah v grški parlament

210 mandatov na 250
Velika udeležba volilcev v Atenah in drugod

ATENE, 20. Ko se je v soboto zvečer z Venizelosovim govorom v Atenah zaključila volilna kampanja, se je dalo ugotoviti, da je potekla na splošno mirno in da so bili incidenti, ki so jih kot so trdili Venizelosovi nasprotniki, zakrivil Venizelosovi pristaši, le manjše narave. Mnogo komentarjev pa je vzbudila epidemija, ki se je v poslednjih dneh razširila po velikem delu Grčije spričo velikega vročinskoga navala. Zbolelo je baje okrog 50.000 ljudi. In listi so ugajali, da je baš ta epidemija Venizelosu doprinesla srečo in zmago. Sicer so baje Venizelosu vsaki krat, kadar je imel izvajati kako večjo zmago v tem ali onem pogledu, pomagali naravni elementi.

Kot smo omenili je imel predvčerajšnjim zvečer Venizelos v Atenah velik govor. Po tem govoru se je množica Venizelosovih pristašev odpravila mimo vseučilišča pred prostore Pangalosovih pristašev. Tu je prišlo do poslednjega incidenta, zaradi katerega pa k sreči ni bilo človeških žrtve. Pangalos in dva njegova prijatelja so pričeli streljati na demonstrante. Bilo je pet ljudi ranjenih. Takoj po prvih streljih je nastopilo orožništvo.

Volitve, ki so se vršile včeraj, pa so potekle brez vsakršnih incidentov. Mnogo ljudi se spričo strasne vročine volitev ni udeležilo. V enem volilnem okraju so se pričele volitve šele proti popoldnevu, ker so bili vsi člani volilne komisije oboleli in so jih morali nadomestiti njihovi namestniki. Proti večeru, ko se je štetje glasov skoro že zaključilo, se je raznesla prva vest o izidu volitev, da so namreč v Atenah in Pireju zmagali Venizelosovi pristaši. Kake tri ure potem je že vse kazalo, da je Venizelosova lista zmagala po vsej Grčiji.

Davi so prihajala v Atene prva poročila o končno veljavnih izidih volitev po drugih mestih

Nota poljske vlade za nadaljevanje pogajanj z Litvo

VARŠAVA, 20. Poljska brzojavna agencija poroča:

Danes je posební odposlanec poljske vlade in načelnik kabineta zunanjega ministra Szulmankowski izročil predsedniku vlade Voldemarasu v Kovnem naslednje noto poljske vlade: «Čast mi je, da v odgovor na Vašo noto z dne 14. avgusta v celoti potrdim vsebino note, ki Vam jo je 31. julija 1928. poslal g. Kolowko, in da poudarim, da je storil to g. Kolowko v imenu poljske delegacije in nenege predsednika kot podpredsednik te delegacije. G. Holowko je ravnal v zmislu 9. čl. pravilnika, ki je bil sprejet na poljsko-litovski konferenci, in Vam je predlagal, naj se skliče v Zenevo plenarna seja omenjene konference.

«S tem, da je bila Ženeva izbrana kod mesto, v katerem naj se nadaljujejo zadevna dela, in s tem, da je bil izbran znani dan, je hotela poljska delegacija izpričati, koliko važnost je poljska vlada pripisovala zaključkom poljsko-litovskih pogajanj. Na drugi strani pa je meni samemu nemogoče odgovoriti iz Varšave pred koncem meseca avgusta. Če bi pa Vi menili, da bi se konferenca sestala rajši v Königsbergu, in sicer že v prihodnjih dneh, kod da bi se jaz udeležil zasedanja, tedaj izjavlja delegacija, da je pripravljena sestati se z litovsko delegacijo v Königsbergu 22. t. m. V tem slučaju bi g. Holowko, sedanjí podpredsednik poljske delegacije prevzel njeno predsedništvo.

«Kar se tiče našega predloga z dne 31. julija, menim, da bi kljub temu, da ima poljska vlada kod članica sveta Družbe narodov posebne dolžnosti, ne bilo prav nič neumestno, če bi se zasedanje poljsko-litovske konference vršilo v Zenevi in bi mu

in na deželi. Kakor v Atenah in Pireju so dosegli Venizelosovi pristaši tudi drugod sijajno zmago. Bivši diktator Pangalos pa ni bil izvoljen. Izvoljeni so bili Venizelos v Pireju, njegov sin in 21 drugih njegovih pristašev pa v Atenah, večina članov sedanje vlade, pa tudi bivši zunanji minister Mihalakopoulos. Občuten poraz so utrpeli monarhisti. Poleg drugih tudi vojda monarhističnih skrajnežev Vozizik ni bil izvoljen.

Iz poslednjih poročil izhaja, da je bilo izvoljenih 140 Venizelosovih pristašev. Vsa opozicijska skupaj je dobila po teh podatkih komaj 80 poslanskih mandatov. Niso še znani volilni izidi v 30 volilnih okrajih. Pravijo, da bodo tudi v teh okrajih Venizelosovi pristaši dobili več kot polovico mandatov. Pa tudi če bi ne dobili niti enega, bi ostala njih zmaga skoro neizpremenjena, ker bodo že po dosedanjih podatkih imeli veliko večino v poslanski zbornici, ki šteje 250 poslancev.

ATENE, 20. Udeležba volilcev v Atenah pri včerajšnjih volitvah je bila kljub voščeni epidemiji zelo velika. V Atenah je 45.000 ljudi bolnih, v Pireju 30 tisoč. Organizirana pa je bila posebna javna služba, da bi se volilec olajšala njihova soudeležba. Venizelos je izjavil, da ga je njegova triumfalna zmaga iznenadila in da se zaveda težke odgovornosti, ki so mu jih nadeli izidi teh volitev. Objubil je, da bo vestno izvajal program za obnovo države. Po poslednjih podatkih računajo tukajšnji listi, da je venizelosova lista dobila od 250 210 mandatov.

BEOGRAD, 20. Prve vesti o velikem volilnem uspehu Venizelosa in njegovih pristašev je sprejel beograjski tisk z zadovoljstvom, ker je baje Venizelos znan kot prijatelj ideje o balkanski solidarnosti. Listi napovedujejo, da bo v Grčiji nastopila daljša doba političnega ravnovesja in da se bo pod izkušenim političnim vodstvom starega republikanca rešila tudi težka gospodarska kriza na Grškem.

nato sledila dela Družbe narodov. Če bi pa litovska delegacija mislila, da bi našla v Zenevi ugodne prilike, bi bil pripravljen pristati na to, da se vrši plenarna seja naše konference v Zenevi 25. t. m. V tem slučaju bi se je tudi sam udeležil.

«Mislim, da bo litovska delegacija mogla sprejeti enega izmed obeh predlogov in da boste Vi hoteli pristati na dotični predlog tem bolj, ker pričakuje svet Družbe narodov, da mu naši vladi na njegovem prihodnjem zasedanju poročata o zaključkih pogajanj.

«Čast mi je, da Vam sporočim, da sem naročil g. Szulmankowskemu, načelniku mojega kabineta, naj Vam izoči ta moj odgovor na Vaše pismo z dne 13. t. m. in naj se sporazume z litovsko delegacijo o obeh predlogih, ki ju vsebuje to pismo. Bil bi Vam zelo hvaležen, če bi mi hoteli po g. Szulmankowskem čim prej sporočiti Vašo odločitev.»

Noto je podpisal zunanji minister Avgust Zaleski kot predsednik poljske delegacije za pogajanja z Litvo.

Izvajanje Italijansko-grške trgovskega dogovora

RIM, 19. «Gazzetta Ufficiale» objavlja zakon od 6. jan. 1928., št. 1824 glede izpremembe v zakon kr. ukaza od 19. dec. 1926, ki se nanaša na izvajanje začasnega trgovskega dogovora med Italijo in Grško, sklenjenega dne 11. septembra 1926.

Dve konfinaciji

VICENZA, 20. Tukajšnja pokrajinska komisija je konfinirala za dobo treh let posestnika milijonarja Lovrenca Chimimela iz Marostike, ker je izvrševal dobičkanosni posel oderuha. Na pet let konfinacije pa je bil obsojen zdravnik dr. Dominik Stivanin iz Sarega radi favoriziranja splavov.

Kelloggovo protivojno pogodbo

bo podpisal za Italijo grof Manzoni RIM, 20. Načelnik vlade in minister zunanjih zadev on. Mussolini je naročil pariškemu poslaniku grofu Manzoni, da za Italijo podpiše Kelloggovo protivojno pogodbo.

NEW YORK, 20. Državni tajnik zunanjih zadev Kellogg, ki je na poti v Evropo, je postal angleškemu zunanjemu ministru Austinu Chamberlainu naslednje brežično brzojavko: «Pričakujem, da bo pogodba proti vojni pomenila velik napredek za splošni mir. Bilo bi mi v veliko zadoščenje, če bi mogli vi udeležiti se podpisa pogodbe.»

PARIZ, 20. Tukajšnji listi se bavijo s podrobnostmi svečanosti, ki se bodo vršile v Parizu o priliki podpisu večstranske protivojne pogodbe. O teh podrobnostih bo še sklepal ministrski svet, ki se je sestel v četrtek. Listi napovedujejo, da bo državni tajnik Kellogg, ki prispe 26. t. m. v Pariz, privedel na čast predstavnikov poedinih prizadetih vlasti svečan obed. Pogodba bo podpisana v ponedeljek popoldne. Tistega dne zvečer bo prirejen obed v francoskem zunanjem ministertvu. Sledil mu bo sprejem diplomatskega zbora. Velike slavnosti se bodo vršile tudi v torko, ko bo privedel predsednik republike svečan sprejem predstavnikov pogodbenih vlasti.

Vlade pogodbenih strank so bile naprošene, naj javijo imena svojih predstavnikov. Kot doznavamo, bodo podpisali pogodbo: za Francijo zunanji minister Briand, za Združene države državni tajnik zunanjih zadev Kellogg, za Anglijo, Irsko in nekatere druge dele britanskega imperija začasni zunanji minister lord Cushendun, za Italijo pariški poslanik grof Manzoni, za Nemčijo zunanji minister Stresemann, za Čehoslovaško zunanji minister Beneš, za Japonsko minister Ushiki, za Poljsko brčkone zunanji minister Zaleski in drugi.

PARIZ, 20. Po vesteh, ki prihajajo z otoka Haiti je divjal tam v soboto in naslednje noči orkan, kakršnega že 42 let ni bilo. Škoda, ki so jo utrpele ceste, brzozjavne napeljavne in druge javne naprave, se čeni na en milijon dolarjev. Mnogo manjših ladij se je potopilo ali pa razbilo ob skalovitem obrežju. Dež, ki je spremljal orkan, je trajal preko 20 ur. Človeških žrtev je okrog 200. Do 10.000 ljudi je ostalo brez strehe.

PARIZ, 20. Iz Santiaga v Čileju poročajo, da je mali parnik «Miraflores» sredi nevihte nasedel na pesek ob izlivu reke Maulina. Vihar je razdejel še vsa ladja, kar se je ni bilo povzročilo že spricho silnega sunka, ko je nasedla na sipino. O celih posadki, ki je štela 11 mož, ni nikakega sledu, brčkone je vsa utonila. Utonili so štirje potniki in drugi trije so izginiti. Tudi o teh poslednjih pravijo, da so našli smrt v valovih.

Politične beležke

«Med dvema vojnama» S temi besedami se označa v Rusiji današnji mednarodni položaj. Z ozirom na nedavno obletnico začetka svetovne vojne se msovkoska «Izvestija» zopet bavijo — s svojega stališča — z vprašanjem bodoče vojne. Glavni sovjetski organ pretresa mednarodni položaj v glavnem s komunističnega stališča. List pravi, da je treba letos mnogo bolj kot kdaj prej ne samo govoriti o obletnici svetovne vojne, temveč tudi misliti na bodočo vojno. Sovjetsko glasilo riše potem na zanimiv način s sovjetskega stališča položaj v posameznih državah.

Največja imperialistična država — pišejo «Izvestija» —, katere potencialna sila prekaša silo vseh drugih držav, severnoameriške Zedinjene države, stoji pred vprašanjem, kako oteži od drugih držav tržišča in kolonije. Za prepoved nemškega imperializma da so tržišča neohodna potrebna in za Nemčijo je to vprašanje sedaj bolj pereče kot nikdar prej. Anglija je v resnem strahu, da bi se mogle vezi, ki spajajo posamezne dele britanskega carstva, nekega dne raztrgati. Za Italijo in Francijo da so najbolj pereča kolonijalna vprašanja.

Zedinjene države — pišejo dalje «Izvestija» — smatrajo južno Ameriko za področje svojega izključnega vpliva. Anglija je povodom pretresa Kelloggove pogodbe proti vojni formalizirala neke pridržke glede onih krajev, kjer so angleški interesi pretežni. Podobno je storila Francija s svojim sklicevanjem na obveze, katere ji nalaga Družba narodov, da si ohrani svobodne roke v slučaju vojne intervencije v Evropi. Tri največje države, ki se pogajajo o prepovedi vojne, mislijo torej na možnost vojne na ogromnih razdaljah zemeljske krogle.

Sovjetski moskovski krogi si torej prizadevajo, da vlijejo sovjetski javnosti vero, da je nova vojna lahko mogoča in da se najmanjši spopad lahko spremeni v svetovno požar. V tem tonu je napisan ves članek «Izvestija».

Med drugim pripominja moskovski list: «Razvoj poljsko-litovskega spora ni nič manj značilno dejstvo, ki kaže da gre do imperialistične države naproti novi vojni. Položaj v poljsko-litovskem sporu je odličen tlakomer za določanje političnega ozračja v Evropi.»

In po mnenju «Izvestij» kaže ta tlakomer burjo. Isto pesimistično naziranje o mednarodnem položaju z ozirom na vprašanje nove vojne vlada tudi v sovjetskih vojaških krogih. Ti pa imajo še poseben razlog za svoj pesimizem. Ta jim je namreč velik zaveznik pri izvajanju načrta za čim popolnejšo oborožitev rdeče armade.

PARIZ, 20. Tiskovni urad fašistovske stranke sporoča: «Nj. eks. tajnik stranke je na podlagi preiskave, ki jo je izvršil tovariš Marghinotti v pokrajini Benevento, razpustil tamošnjo fašistovsko zvezo ter potrdil v funkciji zveznega tajnika tovariša Arturja De Lardi»

Prekoceanski polet

letalcev Hassela in Cramerja OTTAWA, 20. O poletu letalcev Hassela in Cramerja, ki sta odletela predvčeršnjim ob 14.10 iz Coconaja v državi Ontario proti Grönlandiji, doslej še ni nikake vesti. Vse radiobrojavne postaje ob tej letalski progi so bile naprošene, naj skušajo priti v stike s postajo na letalu in naj nemudoma sporočijo vsako vest, ki bi jo prejele s strani letalcev samih ali pa od drugod, kako se vrši prekoceanski polet.

Orkan na otoku Haiti

200 človeških žrtev PARIZ, 20. Po vesteh, ki prihajajo z otoka Haiti je divjal tam v soboto in naslednje noči orkan, kakršnega že 42 let ni bilo. Škoda, ki so jo utrpele ceste, brzozjavne napeljavne in druge javne naprave, se čeni na en milijon dolarjev. Mnogo manjših ladij se je potopilo ali pa razbilo ob skalovitem obrežju. Dež, ki je spremljal orkan, je trajal preko 20 ur. Človeških žrtev je okrog 200. Do 10.000 ljudi je ostalo brez strehe.

Težka nesreča v čilskih vodah

PARIZ, 20. Iz Santiaga v Čileju poročajo, da je mali parnik «Miraflores» sredi nevihte nasedel na pesek ob izlivu reke Maulina. Vihar je razdejel še vsa ladja, kar se je ni bilo povzročilo že spricho silnega sunka, ko je nasedla na sipino. O celih posadki, ki je štela 11 mož, ni nikakega sledu, brčkone je vsa utonila. Utonili so štirje potniki in drugi trije so izginiti. Tudi o teh poslednjih pravijo, da so našli smrt v valovih.

Angleži o kolonizaciji Libije

«Times» je objavil iz Bengasi dopis svojega posebnega poročevalca, v katerem se z laskavimi besedami omenjajo uspehi italijanske kolonizacije v severni Afriki. Dopisnik opisuje stare in nove lepote Tripolisa ter hvali spoštovanje italijanskih obilic napram tradicijam starega Tripolisa ter njihovo podjetnost v smeri dviganja novih modernih mestnih okrajev. Dopisnik pravi, da imata največje zasluge za ta razmah grof Volpi in sedanjí guverner general De Bono. Angleški posetnik priznava končno velike razvojne sposobnosti italijanske Afrike.

Disciplina na ulici

Včerajšnji uradni list «Osservatore Triestino» objavlja dve važni naredbi tržaškega potoštata, kateri vsebujeta nekatere predpise o disciplini na ulici in ki se je morajo držati vozila in peši.

Glede vozil odreja potoštata, da se ne sme voziti s kolesi po korzu Vittorio Emanuele III. Nobeno vozilo ne sme preteči na omenjeni ulici tramvoja, in sicer na prostoru od ul. Roma do trga Golobin in obratno.

Proti kršiteljem teh predpisov se bo postopalo po zakonu. Pešce pa opozarja potoštata, da se ne smejo ustavljati na kolovoznem delu ulic, temveč naj vodijo le po mestih, ki so določena za pešce, t. j. po trotoarju. Na vidnih mestih so bile prilepene tabele, ki opozarjajo pešce na levo stran. Potrebno je, da se mešani navadijo na te predpise, kajti proti kršiteljem se bo postopalo po zakonu in se bodo tudi globili z 10 lirami radi oviranja prometa na ulici.

OPOZORILO VDOVAM

Društvo javnih nameščencev poziva radi razsodbe računškega dvora od 27. aprila 1928. vse vdove s pokojnino izpod bivše vlade, katerim so bile prošnje za mrtvaški kvartal radi napačnega tolmačenja št. 4. kr. ukaza od 18. II. 1923, št. 440 odbite, da napravijo nove prošnje na naslov onega oblastva v pokrajini, kjer je pokojnik služboval. Prošnjo naj napravijo pa tudi vse tiste, ki je sprovodile že delale.

Za natančnejša pojasnila in za vzorce naj se prizadeti obrnejo na tajništvo društva v ul. S. Caterina št. 1 ob uradnih urah.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 18. avgusta 1928. Rojeni: 7; umrli: 8; poroke: 2.

DNEVNE VESTI

Italijanski uvoz v Jugoslavijo narašča

Listi objavljajo nekatere podatke o stanju trgovinskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Iz teh podatkov je razviden važen preokret v prid italijanskemu izvozu. Medtem ko se je opažalo v prejšnjih letih stalno nižanje tega izvoza, beleži letošnje leto zanimiv porast.

V prvih štirih mesecih l. 1928. je zastopana Italija v celokupnem jugoslovenskem uvozu s 40.475 tonami v vrednosti 362.4 milijonov dinarjev. To tvori 14.09% vsega jugoslovenskega uvoza. V odgovarjajoči dobi l. 1927. pa je znašal italijanski izvoz v Jugoslavijo le 313.8 milijonov dinarjev.

V celoti je torej narasel italijanski izvoz v Jugoslavijo v prvih štirih mesecih letošnjega leta za 48.6 milijonov dinarjev v primeri s prejšnjim letom. Med deželami, ki izvažajo svoje izdelke v Jugoslavijo, stoji Italija na tretjem mestu, namreč po Čehoslovaški in Avstriji.

Kar se tiče na drugi strani jugoslovenskega izvoza, nas potujočjo omenjeni podatki, da je, darsi se je tempo neznačno znižal, njegovo največje tržišče Italija. Italija je namreč med onimi državami, ki iz Jugoslavije kupujejo, na prvem mestu in to dejstvo priča o gospodarskih interesih, ki vežejo Jugoslavijo z Italijo. V prvih petih mesecih letošnjega leta je znašal italijanski uvoz iz Jugoslavije 734.170 ton v vrednosti 653.1 milijonov dinarjev, kar tvori 29.25% vsega jugoslovenskega izvoza. Po Italiji pridejo v vrsti Avstrija, Nemčija in Ogrska kot največje kupovalke jugoslovenskega blaga.

Nevarna šala

Enajstletna Sonja Mistej, stanujoča v ulici Cristoforo Colombo št. 1. bi bila kmalu postala žrtev nesodobne šale malega pobalina. V nedeljo zjutraj se je igrala na dvorišču omenjene hiše, pa ji pride mimo nepoznan, približno desetletno dečko in vrže proti njej gorečo užgalico. Zveplenka je padla deklici na krilo in v hipu je bila vsa v plamenih. Preplašena je deklica pričela vpiti brezupno na pomoč. Starši, ki so prihiteli na njene klice, so ji takoj strgali s telesa gorečo obleko in jo tako rešili gotove smrti. Nezavestno so jo prenesli v mestno bolnico, kjer ji je zdravnik ugotovil številne opekline po vsem telesu, zaradi katerih se bo morala zdraviti kakih dvajset dni.

Avto jo je oplazil

Včeraj zjutraj je vozil z avtom TS 2615 po ulici Madonna del Mare 23-letni sofer Aleksander Sturega, stanujoča v ulici Schiapparelli št. 4. Nenadoma pa mu je prišla naproti 24-letna Evelina Maurer, stanujoča v ulici dell'Istria št. 12. Sofer je dal potrebna znamenja, a Maurerjeva se ni pravočasno umaknila. K sreči je avto vozil počasi, tako da je žensko lo oplazil s sprednjim levim kolesom. Sturega je koj ustavil avto in z njim popeljal Maurerjevo v mestno bolnišnico. Zdravnik ji je ugotovil poškodbe na desni nogi, ozdravljive v dveh tednih. Nogo so ji obvezali, nakar so bolnico na njeno željo prepeljali domov.

Nesgodna na delu

V Lloydovem arzenalu se že delj časa nahaja ladja «Friuli», ker je potrebna raznih popravkov in obnove. Včeraj popoldne je ob njenih bokih delal 41-letni Marij Orsan, stanujoč v ulici del Bosco št. 48; vrtil je s svedom z zgoščnim zrakom luknje v jeklene stene. Orsan se je moral pri tem delu posluževati višjega lesenega ogrudja. Pa je nenadoma iz povsem neznanega vzroka, zgubil ravnotežje in strmoglavil na tla z višine kakih osem m. Poklican je bil nemudoma zdravnik rešilne postaje, ki je ponesrečenca dal prepeljati v mestno bolnico. Tu mu je zdravnik ugotovil številne poškodbe po telesu in na glavi, tako da se bo moral zdraviti v X. oddelku dobre tri tedne.

Tram ga je podrl

53-letni Alojz Arcion, stanujoč na Vrdeli št. 223, je bil včeraj popoldne zaposlen v prosti luki «Ducca d'Aosta». Na pomoču št. 5 je razkladal z nekoga inozemskega parnika premog. Nekako ob 15 uri je dokončal svoje delo, pospravil svoje reči in se napravil, da odide. Ko se je tako nahajal na pomoču, ravno pod parnikom, je s parnika padel velik tram in ga s silo podrl na tla. Prepeljan v mestno bolnico, je bil sprejet v X. oddelku, ker mu je zdravnik ugotovil, da se je močno pobil. Zdravit se bo moral najmanj deset dni.

Konferenca medparlamentarne unije

Konferenca medparlamentarne unije se bo vršila od 23. do 28. avgusta v poslanski zbornici v Berlinu. Priglasilo se je že kakih sedem sto parlamentarcev teh le držav: Bolivija, Bolgarija, Čila, Čehoslovaška, Danska, Estlandija, Gdansk, Anglija, Irsko, Italija, Japonska, Kanada, Letška, Nizozemska, Holandska, Indija, Norveška, Avstrija, Poljska, Romunska, San Salvador, Švedska, Švica, Čehoslovaška, Ogrska in Zedinjene države Severne Amerike. Tudi Družba narodov bo zastopana na tej konferenci. Zadnja zborovanja so se vršila l. 1925. v Washingtonu in Ottawi, 1927. v Parizu. Trije referati se glase: 1.) Sedanjí razvoj parlamentarnega sistema, poročal bo bivši nemški kancler dr. Wirth. 2.) Vprašanja izselitve in naselitve, poročevalec dr. Šecerov, član jugoslovenske skupštine, in 3.) Pojasnila pravic in dolžnosti držav, poročevalec bo podpredsednik belgijskega senata Henri La Fontaine.

Promet v tržaški luki

Pokrajinski gospodarski svet za tržaško pokrajino je objavil statistične podatke o prometu v tržaški luki tekom l. 1928. Iz teh podatkov je razvidno, da je blago, ki je v Trst došlo in iz Trsta odšlo, tako po suhem kot po morju, znatno naraslo v primeru s prometom v letu 1927. Statistični podatki za leto 1927. izkazujejo za prvih sedem mesecev 28.141.470 q prometa, medtem ko je v isti dobi v letu 1928. bilo uvoženih in izvoženih 28.044.307 q blaga.

Nalezljive bolezni v našem mestu

Tekom tedna od 11. do 18. avgusta 1928. se je pojavilo v Trstu 30 slučajev nalezljivih bolezni, in sicer dva slučaja davice, dva škriatice, dva in dvaset legarjeve mrzlice in štiri paratifusa. Nobena oseba ni radi nalezljive bolezni umrla.

Iz tržaškega življenja

Nevarna šala Enajstletna Sonja Mistej, stanujoča v ulici Cristoforo Colombo št. 1. bi bila kmalu postala žrtev nesodobne šale malega pobalina. V nedeljo zjutraj se je igrala na dvorišču omenjene hiše, pa ji pride mimo nepoznan, približno desetletno dečko in vrže proti njej gorečo užgalico. Zveplenka je padla deklici na krilo in v hipu je bila vsa v plamenih. Preplašena je deklica pričela vpiti brezupno na pomoč. Starši, ki so prihiteli na njene klice, so ji takoj strgali s telesa gorečo obleko in jo tako rešili gotove smrti. Nezavestno so jo prenesli v mestno bolnico, kjer ji je zdravnik ugotovil številne opekline po vsem telesu, zaradi katerih se bo morala zdraviti kakih dvajset dni.

Avto jo je oplazil

Včeraj zjutraj je vozil z avtom TS 2615 po ulici Madonna del Mare 23-letni sofer Aleksander Sturega, stanujoča v ulici Schiapparelli št. 4. Nenadoma pa mu je prišla naproti 24-letna Evelina Maurer, stanujoča v ulici dell'Istria št. 12. Sofer je dal potrebna znamenja, a Maurerjeva se ni pravočasno umaknila. K sreči je avto vozil počasi, tako da je žensko lo oplazil s sprednjim levim kolesom. Sturega je koj ustavil avto in z njim popeljal Maurerjevo v mestno bolnišnico. Zdravnik ji je ugotovil poškodbe na desni nogi, ozdravljive v dveh tednih. Nogo so ji obvezali, nakar so bolnico na njeno željo prepeljali domov.

Nesgodna na delu

V Lloydovem arzenalu se že delj časa nahaja ladja «Friuli», ker je potrebna raznih popravkov in obnove. Včeraj popoldne je ob njenih bokih delal 41-letni Marij Orsan, stanujoč v ulici del Bosco št. 48; vrtil je s svedom z zgoščnim zrakom luknje v jeklene stene. Orsan se je moral pri tem delu posluževati višjega lesenega ogrudja. Pa je nenadoma iz povsem neznanega vzroka, zgubil ravnotežje in strmoglavil na tla z višine kakih osem m. Poklican je bil nemudoma zdravnik rešilne postaje, ki je ponesrečenca dal prepeljati v mestno bolnico. Tu mu je zdravnik ugotovil številne poškodbe po telesu in na glavi, tako da se bo moral zdraviti v X. oddelku dobre tri tedne.

Tram ga je podrl

53-letni Alojz Arcion, stanujoč na Vrdeli št. 223, je bil včeraj popoldne zaposlen v prosti luki «Ducca d'Aosta». Na pomoču št. 5 je razkladal z nekoga inozemskega parnika premog. Nekako ob 15 uri je dokončal svoje delo, pospravil svoje reči in se napravil, da odide. Ko se je tako nahajal na pomoču, ravno pod parnikom, je s parnika padel velik tram in ga s silo podrl na tla. Prepeljan v mestno bolnico, je bil sprejet v X. oddelku, ker mu je zdravnik ugotovil, da se je močno pobil. Zdravit se bo moral najmanj deset dni.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Iz uradnega lista goriške pokrajine V zadnji številki sta priobčena dva kraljeva odloka o združitvi občin Mariana in Corone v eno občino z imenom Mariano del Friuli, kakor tudi o združitvi občin Brazzana, Krmina in Medeje v eno občino z imenom Krmin.

S posebno okrožnico se opozarja jo uradni predstavitelji občin, naj pošiljajo tedenske izkaze o zdravstvenem stanju živine tudi v slučajih, če ne zaznamujejo nobene bolezni, vsak ponedeljek goriški prefekturi.

Vsem podošatom se je naznanilo, da je pokrajinski mednarodni odbor za cene živinom določil v svoji seji dne 13. avgusta sledeče cene: jajca (posamezna) po L 0.60; sladkor v kristalni L 6.60; sladkor zdrobljen L 6.80; krompir odbran L 0.60.

Objavljen je tudi odlok finančne ministrstva, po katerem je priznana družinam umrlih uradnikov izpod bivšega režima avstro-ogrskega osmrtna čestrt po prejšnjih postavah.

Požar na Sabotinu

Iz neznanega vzroka je nastal na Sabotinu velik požar, ki je dobil v izsušeni travi in suhem grmičevju obilo hrane. Požar se je naglo širil. Povsod so se vnelale granate, ki jih je na tem mestu hraba še vse polno ostalo po vojni. Prihiteli so tudi ljudje, vojaštvo je bilo tudi poslano na lico mesta. Komaj po velikem trudu in napornem delu v trajni nevarnosti pred pokajočimi granatami in šrapneli se je končno posrečilo ustaviti požar, ki je napravil precejšnjo škodo. V tem času, ko je vse izsušeno, mora biti vsak, kdorkoli ima opravila v prosti naravi, skrajno previden, zadostuje iskra in napravljena je ogromna škoda.

Identifikacija umrlega neznanca

V nedeljski številki smo poročali, kako so našli romarji v neki kavarni na pobčju Svete gore težko ranjenega neznanca, ki ga je nato Zeleni križ iz Gorice prepeljal v goriško bolnišnico, kjer je neznanec kmalu nato — imel je presteženo glavo — izdihnil. Pri njem niso dobili nobene listine. Karabinirji iz Grgarja so izsledili, da gre za Augusta Sussonja iz Specije, uradnika pri specijski tvrdki Muttni Jakobu v Trstu, ulica Cavana. Kako je nastala nesreča, je pa še vedno zavito v neprodorno temo.

Poučni izlet na Trentinko

Ravnateljstvo goriškega kmetijskega urada naznanja, da se bo vršil izlet na Trentinsko okoli srede prihodnjega meseca. Izlet bo trajal približno štiri dni, v tem času je pa že vsota vojnja tja in nazaj. Na tem poučnem izletu si bodo ogledali kmetovalci naše pokrajine drevnice trentinskega pokrajinskega kmetijskega sveta, šolo v Sv. Mihaelu (San Michele all'Adige) in jabolčni nasadi v Clesu in Fondu. Prijave sprejema prej omenjeno ravnateljstvo v svojem uradu v Gorici na tržaški cesti št. 43. do 5. septembra. Pri tej priliki bo moral vsak položiti 150 L predujma.

IDRIJA

Blagoslovitev temeljnega kamna nove vojašnice

V soboto 18. tek. m. na god Nj. vel. kraljice je bil tu slovesno položen temeljni kamen za novo vojašnico, ki se grade nad mestom, na posestvu kmeta Josipa Podobnik. Slavnosti so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti poleg domačega vojaštva. Delavci, ki so imeli ta dan prsto, so bili pogoščeni. Delo dobro napreduje; vendar bo prešlo nekaj let, preden bo vsa zgradba dovršena v smislu sedanjih načrtov. Za dovoz potrebnega materiala služita dve žični vzpenjači, od katerih ima manjša dva voza, a druga večja 24 vozov. Od kovanju temelja je delalo blizu sto delavcev, od katerih jih dela danes še kakih 40. Med delavci je tudi nekaj domačinov. Zgradbo vodi civilni ženj.

KANAL

Smrtna kosa in cerkvena slavnost

Po dolgi in mučni bolezni je preminula v četrtek zvečer v našem trgu gospa Katerina Blažič rojena Trešča v štirin petdesetem letu starosti. Blaga pokojnica je bila znana širom okrog radi dobrodušnosti. Imela je mnogo sorodnikov zlasti na Bovškem, od koder je bila doma.

V soboto popoldne se je vršil pogreb ob veliki udeležbi sorodnikov in domačinov, ki so hoteli tako izkazati dragi pokojnici zadnjo čast. Domači pevci so zapeli tri ganljive žalostinke. Na grob je bilo položnih več krasnih vencev in obilo cvetja.

Težko prizadeti Blažičevi družini naše iskreno sožalje; pokojnici pa naj sveti večna luč ter bodi ji lahka domača zemlja! Na volki Smaren imamo pri nas velik cerkven praznik. Na ta dan pridejo velike množice ljudstva iz celega okraja. Navadno asistirajo pri slovesni službi božji in pri običajni procesiji vsi duhovniki našega dekanata. Tako je bilo tudi leto. Domači pevski zbor je prav levo prepeval. Navzoč je bil tudi znani tenorist g. Joško Bratuž iz Gorice, ki je zpel nekaj krasnih Ma-

rijinih pesmi, ki so vernike globoko ganile. Zeleni bi, da bi še večkrat slišali tako lepo solo-petje, ki človeka povzdigne, ne da bi se tega zavedal, v nadzemske višave. Ves dan je imel naš trg bolj živahn lice. Sicer ni več tistih hrupnih množic, ki smo jih bili vajeni v deti prejšnja leta, a nekaj je ostalo.

BANJICA

Dve smrtni nesreči z granato

Sedemnajstletni deček Ivan Bucik so je v petek popoldne igral na domačem dvorišču. Iztaknil je bil, kdo ve kje, nerazpočeno granato. Ogledoval jo je, nato vzal kamen in začel z njim udrihati po granati. Nenadoma se je granata razpočila, njeni drobci so zadeli nepredvidnega dečka, tako da je padel ves razmesarjen seveda mrtev na tla. Nesreča je hotela, da je prišla v usodnem trenutku v bližino bivajočega dečka štiriletna Erminija Pertotova od sosedov. V rokah je imela še lomček in je zajemala kosilca. Sunek je tudi njo kakor dečka vrgel na tla, tudi ona je zadobila težke rane, katerim je podlegla po štirih urah trpljenja. Nesreča je pretresla vso občino. Še sedaj zahteva vojna, deset let po njenem koncu, vedno novih žrtev zdaj v tej zdaj v oni občini. Po večini ko si smrt med nepočeno, radovedno mladino. Kdaj bo konec takih nesreč z razstrelivom?

SELA NA KRASU

Nesgodna pri delu

Sestdesetletni Franc Pahor je stopil na oder pri svoji hiši, da skonča neka zidarska dela na pročelju svoje hiše. Oder je bil kake štiri metre visok. Nesreča je hotela, da je Pahor na ozkem odru zgrešil korak, izgubil je ravnotežje in telebnil na tla. Pri padcu si je po koleno hrbtenico. Pripeljali so ga takoj v goriško bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili njegove hude poškodbe.

BOVEC

Pobrisala sta jo iz zapora

V našem zaporu sta bila shranjena Alojzij Cesarotti in Hektor Lovis oba iz Trsta in sta čakala obravnave. Obtožena sta bila, da sta ukradla v Logu uro. Posrečilo se jima je sneti vrata svoje celice, nakar sta jo popihala. Njun beg je bil seveda takoj javljen oblasti, ki so se lotile zasledovanja. Dospel ji še nimajo, upati pa je, da prideta prej ali slej pravici v roke.

Iz tržaške pokrajine

IZ TOMAJA

Kakor je «Edinost» že poročala, se je dne 15. III. t. l. pod težo kamijona in radi kratkega dolgega deževja usula občinska pot v bližini «ville Tence» in ker ni do danes še popravljena ter preti voznikom tam vedno nevarnost, prosimo občinskega komisarja, da ukrene vse potrebno, da se pot čim prej popravi.

... tako je suša tudi pri nas hudo gospodarla, vzela je malo, malo, krompirja je le malo, isto tako fižola. Imeli smo le seno kdor jo o pravem času kosil. Zgodnje žito je tudi precej dalo in upanje imamo tudi v grozdje, ker po globoki zemlji in tam, kjer je trta v čistem, kaže grozdje še precej dobro. Zadnje dneve smo imeli nekaj dežja; upajamo, da ga v kratkem še dobimo.

Imamo še vedno tople vroče, poletne dneve. Zato je šel skoro ves teran ter mu je cena zadnje čase poskočila od L 3.60.— do L 3.80.— za h na debelo.

Nadejamo se tudi za naprej, da bomo imeli izvrstno kapljico terana. Grozdje bolj zgodnjih vrst se že piše.

Reška pokrajina

ILIRSKA BISTRICA

Menda že dolgo nismo imeli pri nas kar tri mrlje, toda v soboto ni bilo zvonjenju ne konca ne kraja, in marsikateremu se je čudno zdelo, dokler ni zvedel novice.

V petek je preminil 20-letni fant Josip Znidaršič po poklicu mizar. Bolehal je od nabora sem ter bil med tem časom tudi v reški bolnišnici. Pred mesecem dni pa se je povrnil domov, toda ni mu bilo dan prebiti poletje, prej mu je sm

Kulturni vestnik

Versko gibanje v Rusiji

Sovjetski tisk mrgoli dopisov in člankov, ki se nanašajo na versko gibanje ljudskih množic, na razpečevanje nabožne literature v ogromnih količinah. Teža gibanja so se baje oprijeli tudi delavci in najširše plasti kmetijskega naroda celo tam, kjer so bili doslej mlačni, če ne ravno dušni naproti verskemu gibanju. Moskvska «Pravda» priznava, da ti ljudje niso zgolj rogovileži, ampak tudi resni ljudje. V obrambo vere ne izrabljajo samo pesnikov, ampak tudi Lenina s tem, da ga črkajo v odlomkih. V Ukrajini izhajajo danes 11 verskih časopisov, ki imajo velik krog čitateljev. Bajz izhajajo v nakladi do 35.000 izvodov. Protiverski list «Brezbožnik» pa izhaja samo v 6000 izvodih. Razen časnikov izdaja duhovništvo tudi molitvenike, koledarje, verske brošure in letake v velikanski nakladi v celoti do štiri milijone izvodov. Ni čuda, če je sovjetska proticerkvena politika krenila v drugo smer. Ne toliko iz načelnih, kolikor iz taktičnih razlogov. Dasi je verski pouk mladine zabranjen, to ne more zadržati dviga pravoslavne cerkve. Povsod po deželi in tudi v mestih napreduje gradnja novih cerkva. Metropolit Sergej je oznanil, da cerkev sovjetski režim priznava in da bo zanj istotako molila, kakor je svoj čas za carske oblasti.

Problem kina v Rusiji

Neki Maček poroča v ruski reviji «Novi mir» o ruskem kinu sledeče: «Problem kina, tega silnega faktorja naše sodobnosti, se danes v glavnih mestih kakor na deželi živahno diskutira. Kino je postal predmet strastnega razrednega boja. Meščanska ideologija se trudi, da brani svojo zadnje postojanke v umetnosti, in prvi vrsti v kinu, pred navalom proletarske diktature. Nekateri številko dokazujejo, kako raste pomen kina. Pred štirimi leti so izgotovile vse filmske družbe v Rusiji eden in štirideset filmov. Lansko leto so izgotovile osem in devetdeset filmov. Če je znašal pred štirimi leti promet nekaj nad pet milijonov rubljev, je vnašal lansko leto 15 milijonov rubljev. Presentirajo je nizki ideološki nivo ruske kinoprodukcije. Sovjetski kino se iz denarnih razlogov prilagaja meščanom, se ravna po njegovemu okusu in potrebah. Od tod izhajajo kurz politične nevtiralnosti v filmih, stranske dogodivščine, narejene ženske... Le ne nobenih orjaških sivojev in masnih scen. «Siveji morajo biti majhni in ženske morajo biti brezopojno ljubke», tako se glasi s trgovskim duhom napolnjeni program voditeljev ruskih državnih filmskih družb. Vse to izhaja velikih nezadovoljnost v delavskih krogih, ki dvigajo oster protest proti pomeščanju in znehanju kina. Pred kratkim se je vršila strankarska konferenca,

ki je bila posvečena temu vprašanju in se je izrekla za močnejšo ideološko pobarvanost ruskega kina. «Njegove politične naloge obstojajo v propagandi s pomočjo opozarjanja na nove socialistične elemente v gospodarstvu, v dnevnem življenju... v boju proti preostankom preteklosti, v izobrazbi množice, slednjič v njihovi vzgoji v duhu proletariata in njegove stranke.» Uvoz iz inozemstva naj se omeji le na znanstvene filme.

Razpis nagrade

Pariški časopis «L'Europa Nouvelle» je razpisal nagrado 10.000 frankov za najboljšo količino knjige tega leta. Knjige morajo biti pisane v francoščini, vendar pa je nagrada mednarodna.

Peroti srmatol muziki

Družba za pospeševanje dunajske ljudske umetnosti je pred kratkim imenovala za svojega častnega člana Pietra Mascagnija. Mascagni je pred kratkim odgovoril s pismom na predsednika, v katerem se prirčno zahvaljuje za imenovanje in izjavlja, da bo zvesto in goreče, vedno in povsod, ne utrudno boril proti srmatol jazzi muziki in za božansko umetnost Mozartovo.

Naval mraza

Spisala Izabela Sandy. Prevedel D. B.

Ne vem natančno, ali se je ta dogodba zgodila v Sibiriji ali v Severni Ameriki. Primanjkujejo mi natančnejši podatki. Sicer pa to ni toliko važnosti. Ves pomen te dogodbe leži namreč v psihologiji, ki se nahaja v njej. Zgodilo se je to že pred več časom. Morda v začetku tega stoletja — in sicer v zelo mrzli pokrajini, preko katere vodi železnica. Brezkončne modrikaste stepe so tam, po katerih sejejo tople volkov bežeč svoje črne stopinje. Temni gozdovi, skozi katere so potnikom mudi ker so tako polni strašno tajinstvenosti, dajejo čudno občutje tesnobe. Pa spet redke in tihe ter čemerni vasi, koder so človek boji iskati pomoči v slučaju, da so stroj pokvaril.

Vlak je vozil preko silnih hudournikov, preko rek, širokih kot morje. Dirjal je mimo obdelanega ozemlja, toda predvsem se je vlek skozi zapuščene poljane, med katerimi so letale trume preplašenih vran, zadnji pozdravi v smrtne boju človeka ali živali. Strahovit mraz je bil. Potniki so želeli, da bi že enkrat dospeli do prve postaje. Toda — še 30 ur vožnje je bilo pred njimi.

Neka čudna slabost se je polotila pod noč vseh popotnikov: njih dihanje in bolehnem zaspancu je postalo težko čutili so, kako jim udje počasi oslabuje. Vlak pa je medtem jel vidno manjšati svojo hitrost.

Nekateri, ki so se že privadili enoličnemu premikanju vlaka, so takoj zapazili spremembo, se zbu-

dili iz dremanje in se vsi v skrbeh zbirali na hodniku.

«Kaj neki se je zgodilo?» je vprašal star gospod v težki suknji, ki je bila od znotraj prevlečena z zooložjevo kožo.

«Pa se vendar ne bo ustavil vlak sredi gozda in ravno sedaj, ko pritiska tako neznozen mraz?»

«Če se je pokvaril stroj, smo izgubljeni!»

«Res, ob pravem času nas tolažilo s tem!» se je posili nasmehnil neki Francoz. «Prav zares bomo zmrznili!»

«Lopomer kaže 12 stopenj pod ničlo v kupeju!» je pripomnil mirno nekdo, ki se je delal učenega in jo imel očali. Pa je bil ves moder od mraza kot divja češplja.

«Kaj neki bo tam zunaj? Na vsak način je treba zvedeti, kaj se je zgodilo! Pa kdo si upa ven v takem vremenu?»

«Saj tudi ni potreba! Glejte, tam prihaja vlakovodja.»

In res! Na drugem koncu hodnika se je prikazala čepica s šaržnimi znamenji. Blizu pa se je zelo počasi, tako pogostoma se je med potje ustavljala.

«Gospoda!» je končno povedal vlakovodja. «Pravi naval mraza je obsul pokrajino. Strojvodja je zmrznil!»

«Kaj pa mi? Ali bomo sedaj ostali tu in čakali?» so oporekali potniki.

«Ne. Nadomestil ga bo drugi strojvodja.»

«Da bi le vzdržal v takem mrazu!» je mrmljal oni s suknjo iz zooložjeve kože. «Gre za življenje nas vseh! Čujte, nesite moju suknjo strojvodji. Dobro naj se ogrne!» In že si je potnik sčel suknjo in se zavil v ogrinjajo.

«Tu imate mojo lisičjo ovratnico!» je ponudila neka ženska in ponolela roko skozi polzapra vrata kupeja. «Na vsak način moramo priti iz gozda. Drugače zmrzno vsi, še preden bo dan.»

«Kak praznik za volkove!» se je pošalil Francoz. «Gotovo še nikdar niso bili na taki pojedini.»

«Gospod!» ga je hudo posvarila neka stara gospa. «Gotovo ni spodobno se šaliti na tak način v danem slučaju.»

«Gospa!» jo je tolažil šaljivec. «Če se človek ne šali, pomeni to, da se boji. In če se boji, potem je izgubljen.»

«Prav imate! Je pripomnil nekdo. Toda vse to skupaj ne pomaga nič, če ne poskušamo na vse načine, kako bi prej ko mogoče prilezli iz tega gozda. Pač ne bomo mi krivi, če zmrzne strojvodja. Samo poglejte vlakovodjo, kako je ukrikljen pod težo naših suknj.»

In res se je na koncu hodnika vlakovodja počasi oddaljaval, poln samih suknj iz zooložjeve, vidre, lisičje kože, hermelina. Vse zmešano in v neredu mu je viselo na rokah in ramah kot na kaki razstavi. Vsakdo je hotel nekaj prispevati, upajoč, da bo s tem odvrdnil nesrečo. Zapaziti je bilo, kako je preobloženi in pod bremenom opetajoči se uradnik zavrčal še druge, skoro knežje darove, ki so mu jih silili njih lastniki. Pravcata blaznost!

Zeblo jih je do smrti. Toda strah jih je popolnoma zmešal. Bili so vsi zbujeni nihče ni več spal, razen onih, ki se ne bodo nikdar več zbudili in so zmrznili. Živi so se pogovarjali in se prepustili kar najbolj črnim mislim. Nekaterim se je dozdevalo, da čujejo neke tam daleč strahovito rjovenje lačnih volkov, drugi so prisegali, da so slišali vpije divjih roparjev, o katerih je šla govorica, da jih je veliko v teh gozdovih. Vsi pa so bili prepričani, da se ne povrnejo več živi. Ženske so molile in jokale; nekotiko blede pa so moški kadili in se delali, kot bi jim prav nič ne bilo.

Nenadoma je zadonel vesel klic: vlak se je premaknil in odhajal. Znova okrepljan, znova ogret je vo-

dil nov strojvodja vlak skozi gozd proti svetlobi, proti življenju.

Toda to pomirjenje je trajalo le malo časa. Komaj je pretekla ura, ko se je vlak vnovič ustavil. In čepica s raznimi znamenji se je znova prikazala ob koncu hodnika. Zlostna novica se je hitro raznesla: tudi drugi strojvodja je zmrznil. In še hujša novica: ni bilo nobenega več, ki bi ga lahko nadomestil.

«Kako nesrečen vlak!» je vzkljnil komično žalostno Francoz.

«Ali bi morda ne znal voditi vlaka kurjač?» je vprašal tesnobno starec, ki je bil zavil v ogrinjajo.

«Moral bi znati!»

«Mogoče, toda on ne bo stavil na tehnično svojega življenja. Videč dva tovariša mrtva poleg sebe — kako bo mogel ostati miren!» je mrmljal vlakovodja. «Nihče ga tudi ne more prisiliti, da bi šel v smrt. Sicer pa niti železniški pravilnik ga ne pooblašča, da bi vodil vlak mesto stojičevje.»

«Je že res,» je pripomnil neki potnik. «Toda on bo kljub temu mrtev — skupno z nami. Temperatura se vedno bolj niža.»

«35 stopinj pod ničlo!» je ugotovil učeni starec, očividno zadovoljen, da lahko od tako blizu opazuje podoben slučaj. Za njegov zadovoljivi ton pa je razjel potnik, ki so ga ošinili z zavijevalnim pogledom. Njih pogovori so se tikali samih strojnih argumentov.

«Povejte kurjaču, da mu ponudim 500 dolarjev če sprejme in vodi vlak!» je zavpil od nekod oblašten glas. «Tu imate ček!»

«Jaz mu dam 8000 lir!» je zavpil neki Italijan.

«Jaz 4.000 frankov!»

«Jaz 1500 frankov!»

Zopet pravcata blaznost! Brezštevilno rok se je stezalo proti vlakovodji. Napravila se je druga zbirka: zbirka zlata. Vlakovodja, v katerega so silili od vseh strani, je sprejemal vse: ceno vseh teh brezimnih življenj, ki so bila pritrjena ob tla kot drevo, ki ga vihar pretresa in mu ono kljubuje. Ali ni bila čudna ta sreča, ki se je ponujala v črni noči človeku brez imena in brez poznanega obraza — od bogatih potnikov, ki niso hoteli umreti? Maščevanje in igra usode!

Zapeljivo je zvok zlata! Kurjač je sprejel ponudbo. Igral je svoje življenje, skozi dolge ure v črni samotni globokogozda gozda. Igral ga v modrikasti samotni stepe. Gotovo ga je misel na tako nenadno srečo ogrela ob pogledu na svetlikanje denarja.

Pa naj bo že kakorkoli! On je zmagal. Zjutraj je ustavil ves zmujen vlak pred postajo.

Potniki so vsi pozivljeni planili k oknom, skoro si niso upali verjeti, da so rešeni, da še žive. Nihče izmed njih ni spal — razen onih, ki bodo še dolgo spali — otrpli so sedeli na sedežih, katerih so se živi izgubili. Bilo je precej takih. Vsi oni, ki niso od vzradošenja vstrepetahi ob pogledu na prvo hišo, ki se je prikazala skozi okno, oni, ki so ostali brezbržni in neobčutni, ko so se prikazale v oknu strehe, iz katerih se je kadilo, ko je zapel zvon v zvoniku. Vsi ti so končali za vedno svojo vožnjo.

Oni, ki so bili rešeni, so v veselju nad svojo rešitvijo pozabili na mrtev. Izstopili so iz vlaka, pozdravili jutranjo zarjo in se s hitrim korakom a oprezno pomikali proti lokomotivi.

Brezdomno — si mislite — so želeli spoznati onega, ki jim je rešil življenje ter mu hvaležno stisnili roko. Kaj ne, tako si misliti! Pa čemu so bili potem tako oprezni, čemu so vedno bolj pospeševali korak kot bi se skušali prehitovati in bi vsakdo želel prvi priti? To hitro korakanje se je skoro spremenilo v tek. In tedaj je strojnik še ves trd od mraza in duševnega

trpljenja, presenečen opazil okrog sebe nasilno množico ljudi, ki ga je skoraj skušala napasti in mu nestrpno klicala nič kaj prijazno in hvaležno besede.

«Mojo suknjo! Mojo lisičjo ovratnico!»

«Oprostite, ta suknja je moja!»

«Tat! Ta plašč iz hermelina je last moje žene.»

«Tožil ga bom!»

«V kakšnem stanju se mi vrača moja suknja iz sobola! To je škandal! Zahteval bom odškodnino pri upravi!»

Popolnoma so pozabili na prestano nevtrnost.

Zelo odvraten in ostuden prizor je bil to. Kurjač je ves divji metal od sebe s polnimi rokami nabrano obleko, od oglja umazane suknje, vse raztrgane, da se skoraj niso spoznale več. Potniki pa so stegali roke se gnetli, si trgali obleko, se prerivali, suvali, tolkli. Oh — kdo se je spomnil več na strašno noč in vse njene nevarnosti!

Takrat pa je nenadoma zaklical neki zapovedujoč glas: «Mir! Odkrite se!»

Počasi je šel mimo sprevod onih, ki so po noči v vlaku umrli: Razjarjena množica je — radi tega prizora osupla — nenadoma obmolnila.

Kmalu nato pa so vsi zlezli v vlak in si niso upali več, zahtevati svoje obleke, bili so ponižni kot pretepeni psi, ki se plazijo v svoje pasje luknje.

Srečali so pač svojega gospodarja!

Darovi

Mesto cvetja na krsto pok. g. Kerbra iz Opčin, daruje imeenovani «Solskemu društvu» lir 100.— Najsrčnejša hvala.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali v težki boleznii in ob bridki smrti naše ljubljene in nepozabne soproge, mamice, stare mamice, tašče in sestre ge.

Katarine Blažič roj. Trebše

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvalujemo darovalcem prekrasnega cvetja, pevcev za ganljive žalostinke in vsem, ki so spremljali blagopokojnico na njeni zadnji poti.

KANAL, dne 20. 8. 1928.

Drobne vesti

Novi kralji

Pri vladnem komisarju v Varšavi se je te dneve zgledil lepo oblečen in z dragoceninami nakitom odlični ciganski par in mu izjavil, da hočejo cigani poljske republike, ki štejejo dvajset tisoč duš, imeti svojega kralja in so tej svoji želji tudi že ugodili, izbravši njega za kralja in njegovo ženo za kraljico in določivši jima mesto Soliborc kot kraljevsko prestolnico. Ciganski kralj je predložil poljskemu vladnemu komisarju spomennico, ki govori o izvolitvi kralja in ki zagotavlja zvestobo poljski državi. Spomennico je podpisalo dvajset tisoč ciganov. Po konferenci v varšavski vladni palači je odpotovala ciganska kraljeva dvojica v svojo prestolnico v Soliborc. Nastop ciganskega kralja in ciganske kraljice je vzbudil po varšavskih ulicah mnogo pozornosti.

Znameniti astronom

V svojem eden in sedemdesetem letu je umrl na Dunaju znameniti astronom profesor dr. Oppenheim. Ni odkrival novih svetov, tudi ni bil praktičen opazovalec, njegova izredna vrlina je tičala v astronomskem računanju. Njegovi spisi, kako se izračunajo poti repatic in njegove razprave o teoriji dvojnih solne mu zagotove častno mesto v zgodovini moderne astronomskega raziskovanja.

MALI OGLASI

BABICA, avtorizirana, sprejema posuče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 322

VINO ISTRSKO najbolje vrste, pristnost zjamčena, dobite založni ki in gostilničarji v vsaki množini: Istrski teran, burgundec, pinot in belo malvazijo. Najnižje cene. Vsaka pošiljatev se izvrti takoj. Naslov: Nikola Draghicchio - Pazin. 692

STANOVANJE na deželi se odda za daljšo dobo, pod ugodnimi pogoji. Zelo primerno za penzionista ali malega obrtnika, z manjšo družino. Pojasnila daje Turk, Sepulje 6. 858

HISA z vinogradom, sadnim drevjem, dvema njivama se proda v Gorici, Požni dolini. Podrobnosti se izvejo pri Bajti 68. 866

SOBA z dvema posteljama se odda poštenima delavcema. Rojan, Vico delle Rocce (S. Ermacora) 13, V/I. 871

UČENKO za moška dela iščem. Krojačnica Janhuba Torricelli 7/L. 882

MOTORNO KOLO - Chater-Lea s sidencarom, 5 1/2 H. P., se proda po ugodni ceni. Pojasnila v garaži Miramare, Via S. Francesco 31. 880

MOTORNO KOLO, lahko, nemško, popolno se proda za L. 900.— Via Slataper 24. 881

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omeji poročitvom

uraduje v lastni hiši

Via Torre bianca 19, I.

Telefon št. 25-67.

Sprejema navedne hrenil vloge na knjžnice, vloge na tek. račun in vloge na čekovni promet in jih obrestuje

po 4%

Večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema «DINARJE» na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. - Daje posojila na vknjžibe, menice, zastave in osebne kredite. - Osebnina mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (saie)

Uradne ure za stranke od 8:30 do 13 ure in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina

Roman v štirih delih (169)

Iz ruščine prevedel L. V.

CETRTI DEL

L

Dogorevajoči topli jesenski dan se je umikal tihemu večeru. Na veliki terasi grajske hiše v Turovu sta sedeli Milica in Kiti. Spočetka sta se pogovarjali, nato pa jima je beseda usahnila in vsaka izmed njiju se je zatopila v svoje misli.

Mala baronesa je postala lepša; sveža in rožnata, je bila pravo posejbljenje mirne družinske sreče. Milica pa se je, nasprotno, posušila, zbledela, a prejšnja brezskrbna veselost se je umaknila mirni, otožni zamišljenosti. Poleg nje je stala lepa pozlačena zibelka, okrašena s čipkastimi zavesami in podbita z višnjevo svilo.

Odkar je odšla iz Krenice, so nastopili zanjo težki časi. Ko se je vrnila v Petrograd in v vojnem razpoloženju s trdnim sklepom, da prisili moža k ločitvi zakona, je takoj pisala Kromskemu, hoče se z njim pogovoriti o nadaljnjih ukrepih. Toda zvedela je, da je bil Rostislav premeščen v Odeso. Pismo so bržkone poslali za njim, med tem časom pa je nepričakovano dogodek zmajal Miličin prvotni sklep.

Že v Krenici je občutila včasih neko posebno slabost, ki pa jo je pripisovala neveselosti in svoji živčni razburjenosti; v Petrogradu pa so se ji bolezenski pojavi tako močno ponovili, da je sklenila iti k zdravniku.

— Draga grofičica, v blagoslovljenem stanju si, — ji je rekla nekoč Marta in zmajala z glavjo. Pestunjina domneva je je vzmemirila; ko pa ji je zdravnik potrdil Martino ugotovitev, je klonila z duhom in prišla ob dušni mir. Kmalu bo mati, pa se pripravila na ločitev zakona... Rodil se bo otrok, pa ne bo videl očeta, ki bi ga blagoslovil!... Ta nova vez utegne povzročiti nove zapietljaje in Egon postane neizprosen... Vedela je, kako zelo si je želel grof imeti otroka, — dečka ali dekle, to mu je bilo vseeno, — stokrat ji je o tem govoril; zdaj, ko se mu izpolni srčna želja, je precej neverjetno, da bi vrnil prostost ženski, ki jo je brezumno ljubil, to je dobro vedela. Da bi se pa vrnila in Nemčijo ter se pokorila poniževalnim zahtevam, katere ji je predložil svetnik pl. Kubi, pa ni bilo mogoče. Torej kaj naj napravi? Seveda bi mogla utajiti grofu resnico, dokler ne privoli v ločitev, toda taka zavratnost se je upirala njenemu poštenemu, odkritemu značaju; če pa pove resnico, potem pa si gotovo pokvari svoj načrt.

Prikrita pravna borba jo je potrla, brzojav o Rostislavovem prihodu in potem njegov prihod, — vse to je se pogledalo Miličino duševno razglasje. Vkljub temu pa je odkrila resnico svojnemu prijatelju iz otroških let ter ga prosila, naj potpi, dokler se ne reši to važno vprašanje med njo in možem.

Kakor je bilo Kromskemu težko, vendar je odločno izjavil, da ostane vse kakor prej, ter ji svetoval, naj takoj o vsem obvesti grofa, pač pa ona ostane trdna pri svojem sklepu glede ločitve; vprašanje glede otroka je bilo treba rešiti sporazumno z možem. Milica je sklenila poslušati njegov nasvet.

Med tem kolebanjem in pogovori so prešli trije tedni, ko je nenadoma prejela iz Revala pismo od Matilde Ferdinandovne, kateremu je bilo priloženo drugo pismo od baronese Dauni-

ceve na ime Lojze Francovne. Baronesa ji je sporočila, da si je Berenklaup poskušal končati življenje s samomorom tisto noč, ko je Milica odpotovala. Kroglja pa je šla mimo srca. Stari sluga, ki ni spal, je slišal strel, stekel v sobo ter našel grofa ležečega na tleh v nezavesti. Sklical je ljudi na pomoč, poslal po zdravnika, a kar je glavno, sam je obvezal rano in to je rešilo grofa. Dva tedna je viselo Egonovo življenje na lasi; dasi je še vedno v nevarnosti, vendar dajejo zdravniki nekaj upanja. Baronesa Daunikeva je dostavila, da je stari grof obupan, a Vilma požrtvovalno stree ranjenca.

Samomorilni poskus moža je silno zadel Milico in delala si je bridka očitanja, da mu je tako brezsrčno izročila tedaj ona srmatolna pisma, ki so onečaščala njegovo mater ter morala v njem vzbuditi sum o lastnem pokoljenju. Ta okolnost je bila po njenem mnenju glavni vzrok njegovega obupnega čina. Zdaj, ko se je mož boril s smrtjo, se je v prvi pobudi hotela vrniti v Krenico; toda misel, da bi našla zopno Vilmo pri močevnem vzgljavju in morda tudi njeno nič manj zopno ji mater, je mah-mah potlačila v Milici dobro pobudo in vzbudila v njej prejšnje sovraštvo.

Pod vplivom teh razburljivih dogodkov je Milica zbolela in preležala v postelji dva tedna. Komaj se je nekoliko opomogla, že je nova vest hkratu pretrgala njene dvome in kolebanja. Prejela je namreč pismo od grofovega zastopnika, ki ji je sporočil, da je grof pripravljen privoliti v ločitev zakona ter sprejeti vse njene tozadevne ukrepe.

Milica se je zdržnila in prebledela, ko je prebrala pismo, ki ji je vračalo prostost, toda v duši se ji je porodila neka nepoznana in zmes črvtve. Njeno samoljubje je bilo ujaljeno, ker pričakovala je, da bo prva grofova misel, ko pride k za-

vesti, ta, da se mora vrniti k njemu, namesto tega, pa ji daruje prostost. Nič ni moglo zlomiti v njem moč doslednosti. Na razvalinah svoje ljubezni in sreče je stal ponosen, trden in ji ravnodušno vrkel k nogam zahtevano ločitev. Toda ali bi bil tako junaški, če bi vedel vse?

Ta čudni občutek, ki jo je deloma odbijal od grofa, deloma vlekel k njemu, se je zdaj s podvojeno silo prebudil v njej in solza, katere vzrok bi bilo težko uganiti, se ji je utrlita po licu in padla na pismo, ki ji je za zmerom ločilo; srd in užaljeno samoljubje sta nadvladala. «Sam si tako hotel, zato ne boš ničesar zvedel do otrokovega rojstva.»

Radoslavovo veselje, s katerim je prejel te vesti, je blažilno delovalo na Miličino razbolelo srce. Vendar pa je prosila Kromskega, naj odide in se vrne šele, ko bo ločitev njenega zakona izvedena; sama pa je sklenila preseliti se v Vsesvjatsko do poroda.

Novo znamenje prebujajoče se Berenklovove odločnosti je bila pošiljatev kovčegov z grofičino bala, brez vsakega pisma.

Končno se je na Vsesvjatskem porodil sin. Milica je bila dolgo časa in nevarno bolna; glede ločitve zakona je bilo skoraj vse urejeno razen nekaterih formalnosti. Za otrokov krst pa se je morala sporazumeti z grofom, o katerem pa je vedela samo to, da je postal ostavko ter se zdravi v Krenici.

Derevnič je bil takoj spočetka proti temu, da bi Milica prikrižala grofu otroka. Zato je takoj

Človek je pitč brez perja

(Odgovor na članek «Človek v zrcalu živalstva»)

V mojem članku priobčenem v Edinosti z dne 19. julija t. l. pod naslovom «Od kod imamo živalske priimke», sem pripomnil med drugim tudi: «Vem, da bo kdo tem trditvam ugovarjal, češ, Volk je Volk in Medved je Medved.» In res se nisem motil! Oglasil se je gosp. Jurca v Edinosti od 2. avgusta t. l. s člankom «Človek v zrcalu živalstva», ki ga je začel s precej dvorezno «zafrakcijo» o Platonovem izreku: «Človek je pitč brez perja in o oskubljenem petelinu.» V tem članku se trudi po ovinkih, da bi pobil moje vsestransko utemeljene trditve, da so naši živalski priimki izpeljanki iz krajevnih označb. Svoje mnenje razvija opiraje se samo na gole domneve in na običaje starih Grkov, Rimljanov in Germanov, ki so imeli v starem veku popolnoma drugačen družabni ustroj nego slovanski narodi. Niti najmanj ne upošteva to velikansko razliko družabnega ustroja in tudi ne slutiti, čemu sem v uvodu moje razprave poudarjal, da so bili Slovenci in sploh vsi slovanski narodi v zgodovinski dobi izključno poljedelci in živinorejci. Tudi ne upošteva dejstva, da je ravno različni družabni ustroj Slovencev od drugih narodov, ki so s železno roko posegali v razvoj stare in nove evropske zgodovine, odločno vplival na način izražanja pri posameznih narodih.

Da so bili Slovani na splošno vsi poljedelci, da so kot taki živele prirodno in da so se izražali najraje prirodno in stvarno, nekoliko drugače nego ona bojovita plemena, ki so imela moč, silo in oblast v rokah in jim gospodovala, menda ne bo ugovarjal.

Ker so je v svojem članku na poseben način obregnil ob mojega, mu hočem nekoliko odgovoriti, sicer ne z visokega stališča, od zgoraj dol, kakor je on to storil, a dolžan mu ne ostanem.

Iz njegovega članka posnamemo jasno, ali je namenoma spregledal zatirjeno dejstvo, da so bili Slovenci in sploh vsi slovanski narodi v zgodovinski dobi izključno poljedelci in živinorejci. To je menda storil, da si je olajšal dokazovanje in da je čhatelem Edinosti predočil verjetne svoje trditve, da nam zastopuje en pogled na v njegovem članku našto vrsto živalskih predstavnikov, da postane vsakemu jasno dejstvo, ki je baje neutiljivo, da problem živalskih priimkov obstoji kot tak in da se vrsta teh priimkov ne da razčistiti drugače. Mislim, da če bi rekel samo: Volk je volk itd., bi nam ravno to povedal.

Da bi naši predniki dobili tudi živalska imena doma v družini in da bi bila v živalsko ime Volk položena vsa lepota in sloj roditeljskega veselja ter bogastva na pot v življenje, menim da g. Jurca sam ne verjame, če mu je znano in če se zaveda, da so nemški gospodarji našega ljudstva, čepeč na nedostopnih gradovih, nadevali svojim otrokom ime Wolf ali pa kake drugo zver in da je slovensko podložno ljudstvo te Wolfe, Adlerje itd. sovražilo, kakor sovraži resnične zveri: volka, medveda, lisico, orla in druge roparske živali. Že samo to zadnje dejstvo nam pove jasno, da njegove nasprotno trditve ne morejo držati.

S tem, da pravi, da je pri Grkih in Rimljanih Leon (Lew) edino živalsko osebno ime in Wolf pri Germanih in da je bil Volk (Vuk) osebno ime tudi pri starih Slovanih, ki se je v srednjem veku zgubilo in prešlo v priimek, je pokazal, da ne more umeti, da bi Slovani ne imeli živalskih osebnih imen in tudi priimkov ne. Grki, Rimljani in Germani so v zgodovinski dobi vedno gospodovali drugim narodom. Nemci so kot bojovita plemena dajali svojim moškim potomcem posebno pa njihovi glavarji, bobneča imena, kakršno je ime Wolf - živali volk, ki je ravno predstavnik moči, sile in oblasti; samo njim (Nemcem) je pomenilo blagoslov: Bodí silen in krepak, silnejši in krepkejši ko vsakdo drugi! a podložnim Slovanom je nasprotno pomenilo - prokletstvo.

Ali pa je Volk v slovaškem imenoslovju osebno ime? Ali niso morda imena Volkun (Valhun) in tudi srbsko osebno ime Vuk, naj si bo to Karadžić ali Branković, nekaj drugega, nego nemški Wolf - Volk ter v ljudski govoricu potvoren na način, da so sedaj podobna živalskemu imenu volk (vovk, vovok)? Na stotine sličnih slučajev nam govori za to! Trditvi pa, da je Volk v prvi vrsti našo staro osebno ime, se pravi toliko, kakor da bi trdil, da je nemški izraz: bog-nar (- Wagner), ki ga naše ljudstvo (starejši ljudje), tu pa tam, še sedaj rabi za našo označbo: kolar slovensko ali sploh slovansko ime.

Glede trditve, da sta razlagi Golek - Volk in Medved - Meddolec glasovno zgrešeni, češ, da se začeti g v novoslovenskih spreminja k večjemu v j n. pr. gašarica - jašarica, Gertrud, Gendra - Jedra, no pa v v, moram pripomniti, da se moti, ker imamo tudi v novoslovenskem, to je: v živem jeziku, besede z začetim g (- odprti h), ki so izgovarjajo z g (- h) ali brez g in tudi z v, n. pr.: na Krasu imamo belo vinsko trto označeno z imenom: golovina, ki so pa v

raznih krajih različno izgovarja; po nekod: golovna, drugod pa: olvna, volovna in volovna. Dalje imamo krajevno ime: Vovnik za najvišji vrh Zekanca, ki tvori del hribovja, znanega pod splošnim imenom: Golci - Govci (sežanski, tomajski, vrhopoljski repenski, zgoniški Govci). Ker tvori ravno Vovnik najvišji vrh teh Govcev, ga je ljudstvo označilo z imenom: Golvnik - Govnik (Hovnik) - Uovnik - Vovnik, kakor je označilo kamen, ki tvori najvišjo točko vrh zida, z imenom: vrhovnik.

Z izrekom, da bi bil Medved - Meddolec le gola črkovna igra, ni niti od daleč dotaknil verjetnost moje trditve. Zelo radoveden sem, kako bi stvar utemeljil, in tudi želim, da bi nam to «črkovno igro» nekoliko nazorneje predočil.

Strinjam se z njim, da so naši Volki lahko ponosni na svoje ime, pa ne morda iz razlogov, da je bil volk bogovom posvečena žival, da je torej slovanski in germanski lev in da je dosegel čast papeških imen in kraljevskih znakov, navedenih v njegovi razpravi, pač pa v zavesti, da so potomci imi, ki so začeli obdelovati početkoma goli svet in ki so bili in so še udje one brezbrojne družbe delavcev, na kateri sila obstoj vsega človeštva namreč: da so, ali, da izhajajo iz kmetskega stanu.

Dalje pravi g. Jurca, da je pri vseh drugih živalskih priimkih stvar bistveno drugačna in da imajo te živali še večji delež ter da jih on smatra za prisposobe

svoje vrste. Da bi bila značilna osebna lastnost vplivala na naše pradede pri označenju svojih sosedov in da bi bila taka lastnost prenešana iz živali na človeka, je iz domaneva, ki se opira na druge domneve: da bi navidezno živalski priimek pomenil resnično žival.

V neki vasi na Gorenjskem imamo priimek: Merjasec in na Štajerskem: Prešiček. Tudi jas sem videl med vojno v Krpatih možakarja, ki se je pisal Prešiček, na Gorenjskem pa onega z imenom Merjasec in vendar nisem mogel spoznati ne po navadah, ne po značilni osebni lastnosti, živalski izvor tega priimka. Zato sem tudi prepričan, da to živalsko ime ni bilo nikdar prenešeno na človeka in da so je le tekem časa pretvorilo iz krajevne označbe tako, da je sedaj glasovno podobno živalskemu. Če bi ne bila ta dva priimka izpeljanki iz krajevnih imen, bi se tudi ta dva možakarja lahko ponašala s svojim imenom, ker je divji merjasec tudi nekaj predstavnik moči, sile in oblasti in ker je celo Sv. Anton puščavnik slikan v družbi s prešičem.

Končno pripomnim da če bi g. Jurca natančno preudaril čemu so si v pradavnih časih poljedelci pridevali priimke, bi gotovo ne bil spisal razprave s katero hoče ovreči mojo trditve in dokazati, da so navidezno živalski priimki preneseni iz živali na človeka.

J. Bašič.

Povečanje svetovne trgovinske mornarice

	1914 bito. tonelaža	1923 bito. tonelaža	porastek v %
Angleška	18.892.000	19.754.000	4,6
Njene kolonije	1.632.000	2.750.000	68,5
Združene države			
pomorska flota	2.027.000	11.154.000	450,2
rečna flota	2.260.000	2.454.000	8,6
Francoska	1.922.000	3.256.000	69,0
Norveška	1.957.000	2.954.000	50,9
Švedska	1.015.000	1.412.000	38,9
Italija	1.430.000	3.349.000	134,2
Japonska	1.708.000	4.140.000	136,5
Nemška	5.135.000	3.738.000	-27,2
Skupno	45.404.000	65.159.000	43,5

Tabela najbolje prikazuje porastek pomorske trgovinske mornarice v Združenih državah. V poslednjih 14 letih je trgovinska flota ameriških Združenih držav narasla za 450%, tako da se je danes znatno približala angleški trgovinski mornarici. Na drugem mestu je Japonska, ki je napredovala od 1,7 na 4,1 milijonov ton, kar odgovarja v odstotkih 136%. Na tretjem mestu je italijanska mornarica, ki je pred vojno 1,4 milijonov ton in je bila na enem izmed poslednjih mest v Evropi. Danes ima italijanska mornarica 3,4 milijone ton, povečala se je torej za 134% in zavzema v Evropi tretje mesto, koj za Angleško in Nemčijo. Italijanski razvoj je zanimiv tudi zaradi tega, ker se italijanske ladje gradijo v ladjedelnicah, ki izvršujejo tudi naročila za druge države. Poleg tega je treba pripomniti, da napreduje italijanska trgovinska mornarica stalno, tako da bo v kratkem zavlada s svojim vplivom v Sredozemskem morju in na bližnjem Vzhodu.

Porastek ostalih trgovinskih mornaric, razen angleške in nemške, je v glavnem enak. Nemška je radi vojne, neuspeha izgubila znaten del svoje trgovinske mornarice, tako da sedaj ne more izdaleka nadoknaditi svoje izgube.

Zanimiv pa je položaj Angleške. Angleška je sicer še vedno najsilnejša in najmočnejša pomorska država, vendar je njena flota narasla v zadnjih 14 letih le za 4,6%, to se pravi za mnogo manj, nego je povprečni

potastek celokupne svetovne trgovinske mornarice, ki znaša 43%. Pred vojno je Angleška imela 18 milijonov tonelaže, kar je znašalo 41% celokupne svetovne trgovinske mornarice. Za njo je prihajala Nemška s 5 milijoni ton. Danes razpolaga Angleška z 19,7 milijoni ton in kar je približno 30% celokupne flote in skoro ravnopolotoko tonelaže imajo severno-ameriške Združene države, katerih mornarica šteje 11 milijonov ton. Na ta način je Angleška sicer ohranila prvenstvo, izgubila pa je mnogo kot svetovna pomorska država. V tem času je mornarica Združenih držav napredovala od 9 na 21% celokupne svetovne tonelaže, Japonska od 3,4 na 6,4%, Italija od 3 na 5%. Medtem ko je mornarica Nemčije padla od 11 na 5,7%.

Angleška pa se z vsemi silami bori, da ohrani svoje mesto svetovne pomorske vesile. To skuša doseči bolj kvantitativno kot kvalitativno s tem, da gradi vedno nove ladje, s katerimi nadomestuje stare, kljub temu pa razpolaga z najbolj dovršenimi in največjimi potniškimi ladjami. To je razvidno iz dejstva, da se na Angleškem nanaša 23% tonelaže na ladje, ki niso še 5 let stare, medtem ko znaša v Nemčiji ta odstotek 20%, v Franciji 10%, v Združenih državah 3%. Če črtamo iz statistike manjše ladje in one, ki so starejše od 25 let, tedaj pripada Angleški 38% tonelaže velikih ladij, Združenim državam 21%, Nemčiji 7% in Japonski 6%.

gotovih znakov, da lamaizem, kakor se imenuje tamkajšnja vera, vedno bolj izginja. Za deset let bo po mnenju švedskega učenjaka propozno rešiti te veleznimive etnografske predmete iz lamaističnih samostanov. Samostani se prazniijo. Noben Mongol ne sme več odločiti svojega sina za službo v svetščih. Vsi naj postanejo vojaki rdeče armade, kajti vsa mongolska republika se pretvarja sedaj po sovjetsko ruskih načelih. Že štiri to let je vladal lamaizem v Mongoliji po tibetanskih oblikah, nad tri sto let je vladal «živi Buddha» pod imenom Gigen Hutuktu v Urgu. Zadnji živi Buddha je umrl pred nekaj leti, od tedaj se njegov prestol ni več zasedel. Sven Hedin boče vsaj spominske predmete te posebne, kmalu minule dobe rešiti za švedski muzej.

Inserirajte v „Edinosti“

Zlato v morju

Jasno je, da prenašajo reke, ki tečejo skozi dežele, kjer se nahajajo ležišča zlata, s seboj zlata zrnca. Kjer je množina zlata v rekah razmeroma dovolj znatna, jo že od nekdaj prestrežajo. S časom so se sicer tehnična sredstva izpopolnila, toda nikakor ne toliko, da bi ustavila vee zlato. Z rečno vodo se izliva v morje neprestano tudi zlato. Res je, da je odstotek zlata v morju silno majhen, toda množina vode, ki se steka neprestano v morje, je ogromna, in množina zlata, ki se je s časom nakopičila v morju, mora biti zelo velika. V neizmernih oceanih pa se tudi ta ogromna množina zlata docela izgublja.

Kljub temu pa se je človek bavil z mislijo, kako bi te neizmerne zaklade dvignil iz morja. Da bi jih dvignil iz globokega morskoga dna, kjer bi bili zakopani v pesku, je praktično izključeno. Problem pa je zadobil docela drugačno lice, ko je leta 1872. Sonastadt ugotovil, da ni zlato morda samo na morskem dnu, temveč da se nahaja povsod v morskem vodi. Stedila je cela vrsta znanstvenih spisov, ki so obravnavali to vprašanje: Njih vsebina je bila za zlatosledce razmeroma precej ugodna, saj bi moralo biti v enem kubičnem metru morskoe vode od 3 do 60 miligramov zlata. Vendarle pa se ni nihče lotil tehniške izvedbe te ideje, črpati iz morja zlato.

Radi tega pa ni ideja zamrla in je posebno oživela po svetovni vojni in sicer v Nemčiji, kjer so nekateri hoteli iskati v morskem zlatu glavni vir za kritje ogromnega reparacijskega dolga. Med temi «nekaterniki» pa so bili tudi odlični učenjaki. Sila je bila pač velika in iskali so povsod rešine bilke.

Sveda se niso slepo vrgli na delo, temveč so najprej natančno proučili problem z vseh strani. Glavno nalogo je prevzel znani berlinski kemik Haber.

Slo je namreč predvsem za to, da se natančno ugotovi, kolika je množina zlata v določeni množini morskoe vode. V to svrhu so se s pridom lahko poslužili ladje «Meteor», ki je prvič strogo sistematično proučila obsežnejši del južnoatlantskega oceana in s tem postavila celo zgled za nadaljna oceanska proučevanja.

O uspehih te ekspedicije so obširno razpravljali na Oceanografski konferenci, ki se vršila v Berlinu od 24. do 26. maja tega leta o priliki stoletnice ustanovitve tamošnjega društva za zemljelovje.

Prof. Haber je poročal o «zlatu v morju». V znanstvenem oziru je bilo poročilo zelo zanimivo in važno, na enem pa, ki so upali dvigniti neizmerne množine zlata iz morja, je moralo učinkovati kot mrzel curek. Zdi se skoro, da je temu učenjaku svetovnega slovesa pridržano, da razblini v nič najlepše nade svojih rojakov. Pred dobrim letom je dokazal, da je pretvorba živega srebra v zlato, ki jo je odkril njegov rojak, le prevara, sedaj je moral ugotoviti, da je upanje, iz morja črpati zlato za plačevanje reparacij, neosnovano.

«Meteor» je na desetih vožnjah preko oceana na 186 mestih iz različnih globčin dvignil 1635 vzorcev vode. Te je potem prof. Haber v svojem inštitutu v Berlinu po posebni od njega izumljeni metodi preizkušal na zlato. Metoda je bila silno natančna. V glavnem je šlo za to, v vodi vsebovano zlato zgoščiti v zlato kroglica, ki bi se dala mikroskopično izmeriti.

Haber je tako dognal, da so bili vsi starejši podatki močno pretirani. V enem kubičnem metru morskoe vode so povprečno le 4 tisočine miligrama zlata, torej niti ne tisoči del one množine, ki so jo pričakovali.

Ti podatki pa se predobro ujemajo tudi s podatki, ki so jih istočasno ugotovili tudi za druga morja.

V morskem vodi vsebovano zlato je torej premočno razredčeno, da bi se dalo praktično izkoriščati.

Prej so mislili, da je zlato raztopljeno v morskem vodi, po Habru pa je le suspendirano v obliki silno malih kroglic. To kaže že iz tega, da je filtrirana morskoe voda vedno vsebovala manjšo množino zlata kakor nefiltrirana.

Zanimivo pa je dejstvo, da vsebujejo površne morskoe plasti več zlata nego globokeje, dočim bi pričakovali, da bi morala biti zlata zrnca, ki imajo

veliko specifično težo, gostejše posejana v nižjih plasteh nego v višjih. Po Habru ne visijo namreč zlata zrnca prosto v vodi, temveč se prevažajo po morju s tistim silno majhnim organskim svetom, ki je znan pod imenom plankton, in padajo le počasi v globočino. To domnevo utemeljuje Haber s spreminjanjem širine, letnim časom in morskimi toki. To vprašanje pa ni še docela razrešeno. — L. C.

Londonski krojači proti Lloydju Georgeju

Londonski krojači so se v svojem strokovnem listu postavili proti Lloydju Georgeju. Vzrok napada tiči v tem, da je obešena v razstavi akademije v Londonu slika tega angleškega državnika. Na tej sliki se vidi George v obleki, ki mu tako slabo pristaja, da so vsi londonski krojači razjarjeni. Oni pravijo, da bo vsak, kdorkoli pogleda sliko, sklepal, da londonski krojači ne znajo napraviti dobre obleke. V resnici je pa minister George precej zanemarjen, kar se tiče zunanosti, ker pa tega ne vedo vsi, se krojači po pravici boje, da bodo nosili posledice ministrove nemarnosti londonski krojači, češ, da niso za nič in si ne upajo niti ministru prikrojiti dobre obleke.

Nič ni tako skrito

Pred desetimi leti je izginil iz vasi Limpsinga na Nižje Avstrijskem osem in petdesetletni kmet in posestnik Weissenböck. Poizvedovanja so bila brezuspešna. Toda tamošnja orožniška postaja ni izpustila te zadeve z vidika. Uspelo ji je, da je po desetih letih izsledila krivce in jih tudi zaprla. Krivci so bili: žena Weissenböckova in njegova dva otroka, t. j. tridesetletna hči Leopoldina in osem in dvajsetletni sin Ivan. Vsi trije so zakopali moža oziroma očeta v skednju, kjer so sedaj truplo izkopali. Storitci so priznali svoj zločin. Žena je imela vedno navado prekrižati se, ko je stopala mimo skednja in ta navada je spravila orožnike na pravo pot.

ZLATARNA Albert Pevh
Trst, Via Mazzini 45
kupi kruno po 1'46
Popravlja in prodaja zlatenino.

Protiv
TRAKULJI
Ugledni zorniki priporočajo za več let in predpišejo kot SREDSTVO Z GOTOVIM IN TAKOŠNJIM UČINKOM
TENIFUGO VIOLANI
ki ga izdeluje kemik-leskarar G. VIOLANI v Milanu

Ohodi in prihodi vlakov

Trst - Tržič - Portogruaro - Benetke
(Južni kolodvor)
Ohodi: 0.20 (m), 5.— (o), 6.05 (b), 8.25 (l), 8.35 (o), 10.20 (b), 15.— (b), 15.10 (o), 17.— (b), 18.20 (b), 18.30 (o), 20.15 (b), 21.50 (b).
Prihodi: 5.— (o), 7.42 (o), 10.55 (o), 9.55 (b), 11.25 (l), 12.20 (b), 14.15 (b), 17.25 (o), 18.08 (b), 19.44 (l), 21.45 (b), 0.40 (b).

Trst-Buje-Poreč
(Državni kolodvor)
Ohodi: 5.— (o), 9.45 (m), 13.55 (m), 18.25 (m).
Prihodi: 7.50 (m), 12.— (o), 18.20 (m), 21.16 (m).

Trst-Herpelje-Pula
(Državni kolodvor)
Ohodi: 5.35 (o), 8.15 (b*), 12.10 (m), 12.45 (b*), 15.30 (b*), 19.— (o).
Prihodi: 7.40 (m), 9.42 (o), 14.10 (b*), 16.36 (b*), 19.30 (b*), 21.08 (o).

* Vozi samo od 1. 7. do 30. 9.
** Vozi samo od 15. 5. do 30. 6. in od 1. 10. dalje.

Trst - Divača - Št. Peter - Postojna
(Južni kolodvor)
Ohodi: 1.— (b), 5.10 (o), 7.30 (b), 9.05 (o), 12.— (o), 14.40 (b), 18.— (o), 19.05 (b), 20.05 (l), 20.30 (b).

Prihodi: 4.— (b), 7.05 (o), 8.05 (l), 9.05 (b), 9.41 (b), 11.45 (o), 13.15 (b), 16.35 (o), 19.10 (o), 21.30 (b), 22.25 (o).

Trst-Gorica-Podbrdo
(Državni kolodvor)
Ohodi: 5.50 (b), 6.50 (o), 12.05 (o), 17.50 (b), 18.30 (o).
Prihodi: 7.16 (o), 11.33 (b), 15.25 (o), 20.55 (o), 22.20 (b).

Trst-Gorica-Krmin-Videm
(Južni kolodvor)
Ohodi: 5.30 (o), 6.45 (b), 7.50 (o), 12.30 (o), 14.— (o), 15.50 (b), 17.15 (b), 19.15 (o).
Prihodi: 7.42 (o), 9.20 (b), 12.10 (o), 14.55 (b), 17.52 (o), 18.51 (o), 20.25 (b), 23.10 (o).

Št. Peter na Krasu - Reka
Ohodi: 5.25 (m), 8.30 (o), 9.43 (o), 11.47 (b), 17.30 (o), 21.20 (o).
Reka - Št. Peter na Krasu
Ohodi: 5.25 (o), 9.30 (b), 11.55 (m), 15.30 (b), 18.30 (o).

Divača - Herpelje
Ohodi: 5.58 (m), 9.02 (b), 12.20 (m), 16.14 (o), 19.10 (m).

Herpelje - Divača
Ohodi: 7.10 (m), 8.34 (o), 13.32 (o), 15.36 (m), 18.35 (b), 20.07 (o).

Gorica - Prvačina - Ajdovščina
Ohodi: 8.17 (m), 13.25 (o), 19.35 (m).

Ajdovščina - Prvačina - Gorica
Ohodi: 4.10 (m), 11.15 (m), 17.05 (o).

Pomen kratic: o — osebni vlak, b — brzovlak, m — mešani vlak, l — luksusni vlak.

TISKARNA

"EDINOST"

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem smislu. Razpolaga z najmodernejšimi tiskalnimi stroji, tiskalnimi stroji, linotype, sicerostuplje ter rotoc. strojem.

Naročila se izvršujejo točno in po zmerljivih cenah. - Telefon 11-57.

TRST, UL. SAN FRANCESCO D'ASSISI 20.